

INDIJANEZ

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, ŠTEVILKA 4, JUNIJ-JULIJ-AVGUST 2013

PREBERITE:

INDIJANIZMI

Razkrivamo zgodovinske dokumente Pekarne. Poglej kaj je pomenila kratica MC...in kako se je začelo na papirju...

UPERJENO

Kritično o sistemu, odnosu do plemen, vzvodih oglaševanja, zdravstvu in človekovi tendenci do uobja...

UJETO

O castingu, zgodovini ročnega fuzbala in brezplačnemu izobraževanju na spletu...

IZ SMERI

Nekonvencionalne zgodbe, čudaške novice...Če bi se poglobili v domovino bi ta rubrika imela 100 strani...

PROGRAMI

Indijanezovsko delovanje, mladinske aktivnosti, dogodki, izpeljani projekti, vse kar počnemo in niso koncerti...

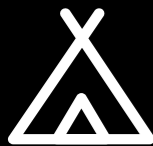
MEŠANO

DIY inspiracija, ki vas bo morda motivirala k počitniškem projektu...

• PSIHOPATI • ZGODOVINA ROČNEGA FUZBALA • VZVODI OGLAŠEVANJA • DARWINOVE NAGRADE • ŠTAJERSČINA OD A DO Ž • PEKILEAKS • ZADNJI SVOBODNJAKI • DO IT YOURSELF • CASTING 101 • DOGODKOVNIK • GLASBENE NOVIČKE • COURSERA

INDIJANEZ OSTAJA NECENZURIRAN & NELEKTORIRAN. LISTANJE IN BRANJE NA LASTNO ODGOVORNOST. PREBERI IN PODAJ NAPREJ. KOPIRANJE DOVOLJENO. KOPIRANJE ZAŽELENO. PREBERI IN PODAJ NAPREJ.

PEKILEAKS

OB 19. OBLETNICI PEKARNE RAZKRIVAMO ZGODOVINSKE DOKUMENTE..

Maribor, 22.8.1996

Spoštovani!

Obveščamo Vas, da smo v začetku avgusta 1996, na sodišču v Mariboru, vložili pogodbo o ustanovitvi zavoda Pekarna. Polno ime zavoda je: Pekarna Magdalenske mreže - zavod za podporo cilnodružbenim iniciativam in multikulturno sodelovanje (skrajšno ime: PEKARNA Zavod) in bo kot tak vpisan v sodni register v drugi polovici septembra.

Vabimo Vas, da se kot član Magdalenske mreže, oziroma kot uporabnik prostorov Pekarne, pod enakimi pogoji (glede pravic in obveznosti) pridružite ustanoviteljem zavoda.

Pridružite se lahko kot pravna (društvo) ali fizična (posameznik) oseba, ki ima interes aktivno sodelovati v politiki zavoda in zagotoviti ustanovna sredstva za njegovo delovanje.

Ustanovni vložek znaša 10.000,00 SIT med tem ko so stroški overovitve podpisov, sodnih taks idr., odvisni od števila pridruženih ustanoviteljev in se delijo v enakem deležu oz. po dogovoru. Rok za pridruženje ustanoviteljstvo, pod temi pogoji, je en mesec od vpisa zavoda v sodni register in najkasneje do 30. oktobra 1996. Vkolikor vas sodelovanje v politiki zavoda ne zanima do te mere, da bi postali pridruženi ustanovitelji, ali to zaradi drugih razlogov ni v vašem interesu, boste kot uporabnik prostorov v Pekarni prejeli status člana zavoda ter imeli s tem možnost podpisa legitimnih pogodb glede uporabe prostora.

S članstvom se pridobijo pravice, kot so:

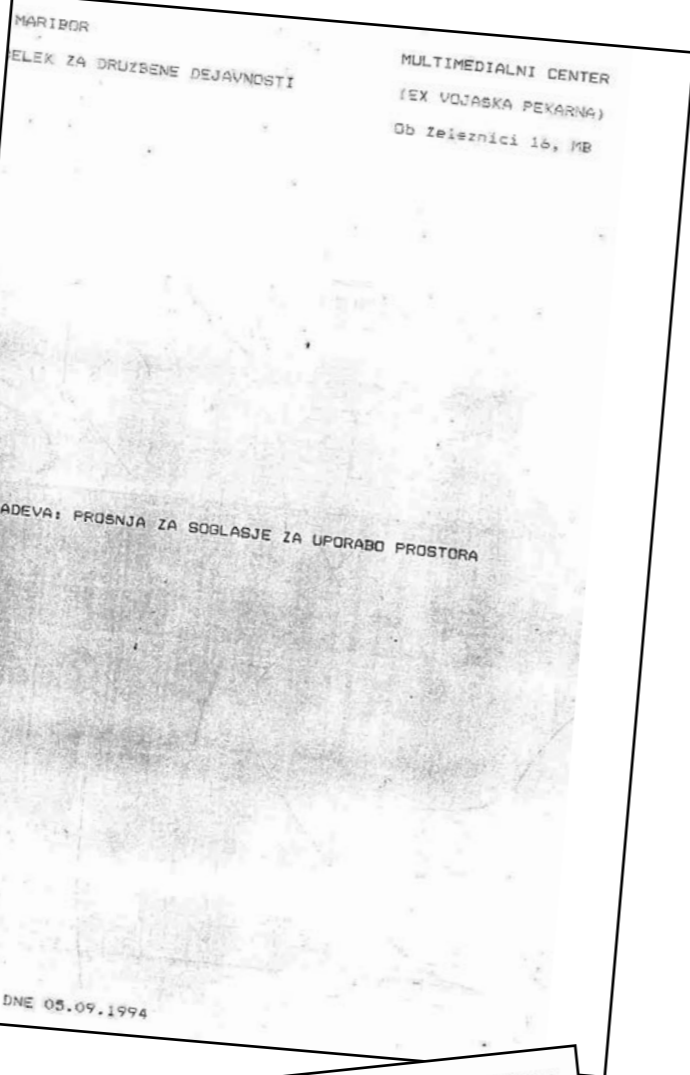
- sodelovanje na skupščini članov zavoda,
- voliti predstavnike skupščine članov v svet zavoda,
- biti izvoljen v svet zavoda kot najvišji organ.

Obveznosti članov so plačevanje članarine, spoštovanje pogodbenih obveznosti in druge obveznosti, določene s statutom in akti zavoda.

Ne glede na to, za katere od možnosti (ustanoviteljstvo ali članstvo) se boste odločili, vas vabimo k skupni realizaciji idej in projektov, ki jih lahko predstavite vsako sredo na sestankih ob 20.00 uri. Za kakršnekoli informacije se lahko obrnete na odgovorno osebo (Borut Wenzel, tel.: 510 310, 307 510).

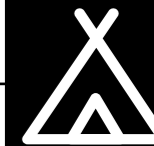
Lep pozdrav!

Borut WENZEL
MARIBORU DNE 05.09.1994

Trenutno so prostori dokaj primerno urejeni. Prvi v vojaški pekarni imamo oder, scenske luči (reflektorje, ipd. efekte), svoje ozvočenje oz. vso primerno tehniko in seveda stalno tehnično ekipo, ki jo instalira in vzdržuje. Wc deluje, v teku pa je tudi ureditev ženskega wc-ja. Vodo plačujemo pri Riedl d.o.o. s katerimi imamo tudi drugače dobre odnose. Na območju "Pekarne" deluje tudi redarska služba, tako da je za varnost poskrbljeno. Prostori Multimedialnega Centra so zelo primerni za izvajanje "glasnejšega" programa zaradi lokacije same in zaradi debelih zidov kar smo tudi dvakrat preiskusili s koncertom zaprtega tipa oz. preiskusom odra in opreme (testiranje zvoka, luči, izolacije, primernosti prostora itd...)

V petek ali soboto (09.09.1994) pripravljamo otvoritev Multimedialnega Centra s koncertom Demolition Group in predskupino Pridigarji za katerega vas naprošamo za dovoljenje oz. soglasje.

I. UVOD

Namen Multimedialnega Centra se navezuje v veliki meri na globalno kreativno zavest, nediskriminiran odnos do nekonvencionalnih pojavov v kulturi, konstruktivni razvoj, uveljavitev in socializacijo drugačnih življenjskih stilov, motiviranje v smeri kreativnega delovanja in ustvarjanja ter kreativno potrošnjo kulturno umetniških dobrin, razvejano in dinamično (zanimivo) promocijo mladinske kulturne, umetniške, glasbene (rock, novi rock, grunge, off off, improvizatorske, hard-funky/jazz/psycho...) ipd. scene.

Zaradi prostorske stiske, nekonkurenčnosti in nedinamičnosti v ponudbi mladinske kulturne scene in vzporedno s tem stagnacijo določenih vitalnih funkcij scene in samih uporabnikov (v kreativnem smislu), se kaže potreba po bolj kompleksnejši in homogeni promociji tako domačih kot svetovnih umetniško kulturnih, subkulturnih, kontrakulturnih produkcij - najsi bodo uveljavljene ali neujeljavljene.

Namen Multimedialnega centra je potemtakem bolj odprta, kompleksnejša, pestra, informacijsko podkrepljena promocija glasbenoscenske, likovne, literarne, video-filmske, fotografske in verjetno še kakšne produkcije v javnem prostoru kot mediju, prav tako pa tudi v drugih informacijsko promocijskih oblikah.

Med drugim se z vpostavitvijo primarnih funkcij delovanja želi ponuditi funkcionalen prostor kjer bi (oziroma so) uporabniki kulturno umetniških dobrin lahko več kot samo povprečni potrošniki, s tem pa bi jih navajali v enakomeren odnos do izrabljenosti prostora.

Maribor, 20.6.1996

Magdalenska Mreža
Ob Železnici 16
62000 Maribor

Dogovor

Magdalenske Mreže, ki jo zastopa Borut Wenzel in Studia Mc, ki ga zastopa Aleš Vitrnik

o izvedbi koncerta PARTIBREJKERS dne 25. 6. 1996

1. Magdalenska Mreža daje Studiu Mc za izvedbo koncerta skupine Partibrejkers na razpolago dvorano (bladilnico). Studio Mc v zameno za uporabo prostora prispeva za razvoj Magdalenske mreže 1.000 DEM.
2. Studio Mc se obveže plačati ta prispevek najkasneje do 24. 6. 1996 (do 18:00 ure).
3. Trženje v dvorani v času koncerta je izključno v pristojnosti Studia Mc.
4. Studio Mc oz. Aleš Vitrnik se kot odgovorna oseba za celotno prireditev obveže:
 - dvorano primerno zavarovati
 - urediti vsaj 2 ženska in 1 moški WC
 - umakniti material in predmete, ki se nahajajo v dvorani, v zgornjo etažo ter jih po prireditvi vrniti nazaj
 - poskrbeti za čiščenje dvorane po prireditvi

Ta dogovor se potrdi najkasneje 21. 6. 96 do 12:00 ure, v nasprotnem primeru bo prireditev na območju Pekarne odpovedana.

za studio Mc
Aleš Vitrnik

za Magdalensko Mrežo
Borut Wenzel

Magda
OB ŽELEZNICI 16
62000 MARIBOR

Plenum Magdalenske mreže dne 21. maja 1997

Plenuma se je udeležilo 18 uporabnikov. Na plenumu so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Sprejme se ustno obvestilo o poteku formiranja Zavoda Pekarna.
 - soglašala - 17; nesoglašala - 1.
2. Sprejme se sklep, da bo koordinacija MM podala pisno poročilo o doseganju poteku aktivnosti pravno formalnega formiranja Zavoda Pekarna kakor tudi obveznosti ustanoviteljev pri formiranju Zavoda Pekarna.
 - soglašala - 15; vzdržani - 3.
3. Sprejme se sklep o formiranju komisije za obdelavo prošelj iz javnega razpisa o delovnih mestih. V komisiji so:
 - Predstavniki Arhitekturnega biroja MM
 - Predstavniki OSI
 - Predstavniki Bukvarne Ciproč
 - Koordinator MM - Borut Wenzel
 - Predstavniki Zigota Zen - Igor Cvilak

Sklep je sprejet soglasno.

4. Z tem sklepom se razreši funkcije blagajnika Dolores Segina. Funkcijo bo do nadaljnega opravljal Aleksander Patemuš. Primopredaja blagajne in dokumentacije je bila izvršena pred komisijo:
 - Wenzel Borut
 - Igor Cvilak
 - Raca - Darko Meško

Soglasno sprejeto.

5. Z tem sklepom se sprejme, da so osebe ali društva, ki ne poravnajo vseh svojih stroškov elektrike in vode do 31. maja 1997 in imajo v uporabi prostor v Pekarni, nezaželene in se jih bo izselilo.

Soglasno sprejeto!

Sklepe in glasovnice zapisal: IGOR CVILAK

Maribor 21. maj 1997

Mestna občina Maribor
Oddelek za gospodarjenje s poslovnimi in upravnimi prostori ter premoženjem
Materialno tehnična služba

g. Franc Ogrizek
Ulica heroja Staneta 1
2000 Maribor

Maribor, 22.04.2005

ZADEVA : Poziv k ureditvi odnosov med MOM in uporabniki prostorov v kompleksu bivše vojaške pekarnе

Spoštovani,

Obveščamo vas, da je bila na plenarnem srečanju uporabnikov kompleksa Pekarna dne 14.04.2005, oblikovana Skupnost uporabnikov Pekarne (SUP), ki nastopa kot zastopnik skupnih interesov.

SUP deluje v naslednji sestavi:

Ramiz Derlič, Kulturno društvo Mladinski center Indijanez,
Lara Lah, Supernova,
Marjanca Onič, Društvo ljubiteljev knjig Bukvarna Ciproč,
Iztok Pohorec, Potapjaško društvo Maribor,
Borut Wenzel, zavod Pekarna magdalenske mreže.

Glede na naše dosedanje intenzivno prizadevanje po ureditvi formalnih odnosov med uporabniki prostorov bivše vojaške pekarnе ob Magdalenskem parku in Mestno občino Maribor, kot lastnikom kompleksa, vas pozivamo k nujni ureditvi razmer.

Trenutno še vedno ni zagotovljenih ustreznih pravnih podlag za plačevanje energetskih in komunalnih stroškov, povzročenih s strani uporabnikov kompleksa, kar lahko po naši oceni doprinese k neizterljivosti navedenega s strani lastnika.

V duhu dobrih gospodarjev pričakujemo dobro sodelovanje med Skupnostjo tematike uporabnikov Pekarne in Mestno občino Maribor ter hiter odziv pri reševanju aktualne tematike.

Lep pozdrav,

Ramiz Derlič, Kulturno društvo Mladinski center Indijanez
Lara Lah, Supernova
Marjanca Onič, Društvo ljubiteljev knjig Bukvarna Ciproč
Iztok Pohorec, Potapjaško društvo Maribor
Borut Wenzel, zavod Pekarna magdalenske mreže

VZVODI OGLAŠEVANJA

PRILAŠČANJE VREDNOT IN NJIHOVA UPORABA KOT GONILO POTROŠNJE...

Večina ljudi je vsak dan izpostavljena stotinam oglasov, tedensko tisočim. Sporočila oglasov se ne prestando ponavljajo in smo z njimi neprestano bombardirani. Vidijo jih na televiziji, ob cestah, na avtobusih, avtobusnih postajališčih, stavbah, časopisih, revijah, filmih, spletu skratka povsod in nemogoče se jim je izogniti. Posredujejo jim jih prijatelji, družina, neznanci. In če jih sprejmejo brez dvoma, postanejo ti koncepti nemoteno njihov sestavni del. Mistlijo, da razmišljajo svobodno in prosto, vendar so njihove smernice že določene. Ne zavedajo se, da jih manipulirajo mediji, vlada in institucije, ki sledijo interesom politično socialno ekonomskega sistema.

Cilj teh sporočil je, da spodbudijo nakup produkta, na dolgi rok pa nakupe spremeniti v navado. Več kot potrošnik potroši, bolj postaja nakup navada ali način oz. stil življenja. In od tega imajo korist korporacije. Če mislite, da na vas ne vplivajo oglasi, se močno motite. Korporacije upravljajo nepredstavljive vsote denarja za raziskave o oglaševanju in za oglaševanje samo. Zakaj zavruga bi to počeli, če ne bi imeli vpliva na ljudi? Potrošniška kultura polna zabave in udobja, je zelo dobičkonostna za vse korporacije. Ta kultura se je razširila po vseh kotičkih sveta s televizijo, internetom in tako imenovanimi območji proste trgovine. Tudi vojska ima znaten vpliv. In če

vojska ene najvplivnejših držav vdre v drugo državo in se kasneje umakne, za njo ostane invazija korporacij in produktov, ki pred vdorom niso bile prisotne. Kakorkoli, čeprav se korporacije razlikujejo in med seboj tekmujejo, so si enotne v svojih sporočilih. Redkokdaj so njihovi oglasi usmerjeni v nepomembne stvari – recimo oglasi za ustno vodico - ne govorijo o slabem zadahu, ampak o socialni sprejetosti in o seksapilu. Reklame za avto ponavadi ponazarjajo potrebo po neodvisnosti ali socialnem statusu, reklame za pivo govorijo o potrebi po druženju in socialnem življenju. Dolgčas, nemir, zavrnitev, strah, zavist, pohlep, lenoba trg nagovarja vse najslabše v nas – v oglaših so proti ukrepi za vse te pojmov in še več. Imenujejo se Apple, Nike, Microsoft, Sony, Toyota, Volkswagen ... Kljub temu da medsebojno tekmujejo za naše evrčke, pa na nekem nivoju vendarle sodelujejo. Korporacije računajo na naše strahove, skrbi, želje in ambicije, zato nam skozi oglase, filme, programe kažejo kakšno je »dobro življenje« in vcepilajo njihovo miselnost. Njihove ideje o tem kakšno je dobro življenje uzurpirajo resnico. Njihove definicije in oznake manipulirajo naša čustva in prepričanja. Tako ni čudno, da se nam oglasi zdijo tako privlačni, tako močni in zapeljivi, saj so to kar ponujajo podobe resničnih virov človeške sreče: družinskega življenja, ro-

naš čas z informacijami o odstotkih, deležih in oblekah, ki so bile oblečene npr. na Evroviziji. Naša sposobnost, da si zapomnimo te nekoristne informacije ali pesem iz reklame, pa je naravnost osupljiva. Cela študija zase bi lahko bila tudi seksualnost v oglaših. Kakšne užitke vse ponuja navadno milo, zaradi parfuma se ti nihče ne more upreti in ob tistem pudingu začutimo čisto ekstazo. Skromnost je iz mode, sramežljivost ima negativen prizvok in vsi ti izdelki ter mnogi drugi so vstopnica v svet fantazije, erotike in poželjenja sreče, sprejetosti. To je ena od velikih ironij našega tržnega sistema. Trg je dober v tem, da nam ponuja tisto, kar lahko kupimo in prodamo; in v to smer nas potiska s pomočjo oglasov. Ampak resnični izvor sreče in družbenih odnosov leži onstran tega, kar nam lahko ponudi trg. Trg nam ne more ponuditi ljubezni. Ne more nam ponuditi pravega prijateljstva. Ne more nam ponuditi družabnosti. Lahko ponudi druge materialne stvari in storitve, ampak to ni to, kar nas osrečuje. Torej ali lahko sploh kaj storimo? Razlog, da smo v družbi ponotrkanji potrošniške ideale je zato, ker se zanje vsak dan porabi na milijarde sredstev. Vendar, če lahko ugotovimo, da zavzema praktično vsa področja naše kulture in vpliva na to kako razmišljamo o sebi in svetu, potem je cena za to, da se ga ne bi lotili, za nas enostavno previsoka. Situacija se zdi brezupna po drugi strani pa tudi ustvarjanje in vzdrževanje trenutne strukture potrošnje zahteva ogromno dela in naporov.

SASA MILEŠIČ

ZADNJI SVOBODNJAKI?

SPEKTAKEL, MISTIKA IN ROMANTIKA "DIVJAKOV"

Na našem planetu še zmeraj živijo relativno izolirane, avtohtone skupnosti ali skupine, ki so se kljub stiku s sosedi ali Zahodnjaki odločile, da se bodo izogibale bodočim srečanjem. Čeprav so v medijih te skupine pogosto označene kot "nedotaknjene", je bolj točen opis najbrž "prostovoljno izolirane" ali "zadržane". Večina teh skupin ima slabe izkušnje s tujci ali vsiljivci, po zadnjem poročanju Survival Internationala pa naj bi bilo teh skupin okoli sto.

Za glomazno medijsko poročanje o "nedotaknjenem plemenu" je leta 2008 poskrbel BBC. S posnetki visoke ločljivosti nad Brazilsko-Perujskim pra gozdom so ustvarili pravo dramo z naracijo o tem, kako pomembno je za človeštvo, da te skupine obstajajo. Na zračnih posnetkih je bilo moč videti "divjake", ki pomankljivo oblečeni, opremljeni z loki in puščicami prestrašeno spremljajo helikopter, ki jih snema.

Interpretacije "plemena" (ime pleme je upravičeno le, če gre za dejansko plemensko ureditev, sicer pa se večinoma neustrezno uporablja v pomenu nazadnjaštva, primitivnosti, divjaštva) so večinoma zelo banalne. Bodisi so romantizirani ali pa stereotipizirani na raven preprostih (neumnih) divjakov. Za nas so zanimivi za to, ker pričajo o tem, da na planetu še bivajo ljudje, ki živijo za nas alternativen življenjski slog brez tehnologije in potrošnje. Ko se nad njimi čudimo in jih opredeljujemo, zares odkrivamo več o nas samih kot pa o

njih. To, da jih imenujemo izolirane ali nedotaknjene je v bistvu senzacionalizem. Skupnost, ki jo je posnel BBC je v stiku z Brazilsko vlado že dvajset let – saj živijo na področju protektorata. Nikakor niso nedotaknjene, saj je praktično nemogoče, da ne bi videle "belega človeka", prav tako je utopija, da niso vzpostavljale stikov s sosedi. Če te skupine odreagirajo agresivno ali boječe to najbrž ni za to, ker bi prvič videle nekoga izven njihove skupnosti pač pa je bolj verjetno, da so s podobnim primerkom oz. primerki imele slabe izkušnje. Čeprav obstajajo papirnati dokazi v obliki časopisja The Guardian, ki je že leta 1910 poročal o tej isti skupini, so mediji to preprosto spregledali. Ko je resnica prišla na dan so fotografije novinarji po večini označili kot potegavščino, Perujski časopis je poročal celo o tem, da so ljudem plačali, da se čim bolj slečejo. Blogerši se istočasno niso mogli odločiti ali bi nedolžne divjake zagovarjali ali se prepuščili domnevni potegavščini... večji časopisi pa so v nekaj tednih prešli iz navdušenja do svarjenja pred intervencijo, k previdnosti, pokvarjenim povezavam in napoved k molku. Vsaj do naslednjih spektakularnih fotografij novega nedotaknjene plemena. Kljub neustreznim poimenovanjem in ustvarjanju spektakla so te zgodbe pomembne zato, ker vzpodbujajo debate o pravicah avtohtonih ljudstev oz. prvobitnih prebivalcev in njihovi zaščiti. Bolj pereče kot to, da ostanejo nedotaknjeni, je

namreč, da imajo možnost živeti v nezastrujenem, nekrčenem okolju, ki jih ne skuša sprebrniti ali mumificirati. Zgodba bi se torej morala ukvarjati z zagotavljanjem njihove prihodnosti (kakor si jo želi ustvariti), ne pa s tem kako so živel nekoč. Ko ljudje ugotovijo, da nedotaknjena plemena morda le niso tako nedotaknjena, namreč po večini izgubijo interes in se skupaj z vladami obnašajo, kot da sploh ne obstajajo. Podjetja, ki krčijo pragozd zaradi profitnega lesa in naftnih vrtin, in jih spremlja val ogorčenja, zaradi morebitnega krčenja življenjskega prostora "nedotaknjenih", o ljudeh v gozdu govorijo kot o lohneski pošasti. V Peruju na spornem področju pravkar načrtujejo 300 milijonsko gradnjo cevodov. Da bi okrili nedotaknjene so najeli (točno določeno) skupino strokovnjakov, ki "plemena" seveda niso našli, zato ima projekt zeleno luč. Medtem je skupina neodvisnih antropologov poročala o materialnih dokazih, da na področju nedvomno bivajo skupnosti. Sledile so številne tožbe, ki pa jih je naftno podjetje dobilo – in tukaj se je ustreznost rabe besede na katero so medije opozarjali strokovnjaki maščevala. Tožba je šla v prid kapitalu, ker so v zagovor uporabljali strokovno študijo Ricarda Uztarozza, ki piše o "prevari nedotaknjene ljudstva". Če bi francosko študijo natančno prebrali bi videli, da Uztarozz v resnici ne piše o tem, da ljudi na področju ni, pač pa se bolj ukvarja z tem, da gotovo niso nedotaknjena – stroka je torej povzročila kontra reakcijo. Reševanje problematike otežuje tudi pravni sistem in dejstvo, da se ljudje – torej "nedotaknjeni" kot si lahko mislite, nikoli ne pojavijo na sodišču, zaradi česar podjetja velikokrat pač sklepajo, da torej ne obstajajo. V Perujskem primeru je naftno podjetje za primer srečanja

z ljudmi, ki živijo v gozdu izdala delovno etiko, ki pravi, da bodo v primeru srečanja – glasno govorili in jasno gestikulirali ljudem naj se umaknejo, poskušali prepričati naj se vrnejo od koder so prišli, če bodo napadeni pa bodo uporabili večinoma sicer vodijo v (namerni ali nenamerni) genocid, asimilacija pa ponavadi v revščino, nezaposljivost in depresijo. Pa ne želim romantizirati življenja teh skupnosti kot bolj srečnega, bolj v stiku z naravo – čeprav roko na srce, dokler so neodvisni in mobilni, so običajno veliko bolj zdravi kot potem, ko so strpani v naselja in prisiljeni v nove življenske vzorce. Pomembno je torej, da interveniramo čim manj, jim pustimo, da sami odločajo o tradiciji, kulturni kontinuiteti. Pomembno je spoštovanje in naše odgovorno vedenje. Pogledajte Indijance, Maore, Avstralske staroselce in kako jim gre odkar so strpani v rezervate... Preprosto narobe je, da vrednotimo življenje teh skupnosti na naši lestvici. Perujci pravijo, da je vredno sekati gozd, ker prinaša dostojno življenje tisočim Perujcem. A kako lahko primerjate nekogaršnjo suverenost, življenjski prostor in jo kalkulate brez stalnice človekovih pravic. Drži. Te skupnosti bodo slej kot prej izginit ali se skrčile, postale bodo del prevladujočega stila, uporabljale bodo kovino – a čas in prostor za to morata ostati njihova pravica in ne naša. Je naš planet dovolj prostoren za več kot en svet ali res moramo imeti vse?

BARBARA MURAUŠ
INSPIRACIJA: GREG DOWNEY

PRIVATIZACIJA ZDRAVSTVA?

JE LAHKO STROŠKOVNO UČINKOVIT ZDRAVSTVENI SISTEM TUDI PRAVIČEN DO PACIENTOV?

V slovenskih državnih bolnišnicah, ambulantah in zdravstvenih domovih je po podatkih iz leta 2006 zaposlenih 75% zdravstvenih delavcev. Leta 1992 se je začela privatizacija zdravstvene dejavnosti, kar pomeni, da se je določeno število zdravnikov odločilo, da bodo svojo dejavnost opravljali kot zasebniki - izven javne zdravstvene mreže. Vendar pa si je velika večina svojo dejavnost zavarovala s pridobitvijo koncesije - dovoljenja za financiranje iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, kar je dejansko pomenilo, da ostajajo znotraj javne mreže. V zadnjih letih se je podeljevanje teh dovoljenj v zdravstvu skoraj ustavilo, kljub temu pa se v javni zdravstveni službi povečuje delež sredstev za zdravstvene storitve, ki ga prejmejo zasebniki. Razlog za rast zasebnih izdatkov je bil tako prenos deleža kritja nekaterih zdravstvenih storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na dopolnilno zavarovanje in povečanje izdatkov neposredno iz žepa. Kako upočasniti rast izdatkov za zdravstvo in hkrati uspešno zadovoljevati rastoče zdravstvene potrebe je eden izmed ključnih izzivov tudi v Sloveniji.

Zasebna praksa bi lahko bila dobra rešitev za slabo geografsko pokritost zdravstvene dejavnosti. Zasebnik-koncesionar ob odhodu na novo lokacijo ponavadi s seboj »prenese« tudi svoje paciente. Je pa pred podeljevanjem dovoljenj za opravljanje zasebne zdravstvene dejavnosti potrebno premišljeno načrtovati, kam naj bi se zasebniki selili, da bodo po novem pokrivali območja, kjer obstaja podhranjenost zdravstvene oskrbe in ne zasičenost (kot je npr. nesorazmernost porazdelitve psihiatrične dejavnosti na območju Prekmurja, kjer psihiatrov občutno

primanjkuje, in območju Mestne občine Ljubljana, kjer je teh specialistov zelo veliko). Pri delitvi zdravstva na javno in zasebno se lahko upravičeno vprašamo, kaj je vsakemu od teh modelov glavni cilj? Javno dobro ali dobiček? Npr. vlaganje v razvoj javnih in zasebnih zdravstvenih ustanov za osnovo verjetno nima enakih predpostavk. Javno zdravstvo vplaga (oziroma bi moralo) v razvoj kadrov, infrastrukture itd. z namenom izboljševanja zdravja svoje populacije, z namenom odzivanja na vedno bolj pereče javnozdravstvene probleme. Hkrati pa je javno zdravstvo rigidni sistem, ki se počasi odziva na potrebe prebivalstva, še manj pa na izzive trenutne ekonomske krize. Na drugi strani zasebnik vplaga v svoj razvoj po načelu vsakega gospodarnega podjetja - z namenom preživetja na trgu, z morebitnim dobičkom. Žal se lahko tukaj zdravje prebivalstva postavlja v ozadje, povečuje se neenakost v zdravju med ljudmi, ki si storitve zasebnika lahko privoščijo in tistimi, ki si jih ne morejo.

Morda bi bila rešitev za zgoraj omenjene omejitve tako javnega kot zasebnega zdravstva javno - zasebno partnerstvo. Ta mešani model zdravstvenega varstva je prepoznan kot najbolj učinkovita pot reorganizacije evropskih zdravstvenih sistemov. Z vidika preživetja zdravstvenih ustanov je ta model morda res najbolj učinkovit, vendar pa se postavlja vprašanje, ali je trg zdravstvenih storitev in konkurenca med zdravstvenimi ustanovami dobra rešitev tudi za njene uporabnike? Ali je možno vzpostaviti javno-zasebno partnerstvo, v katerem bi bile na prvem mestu potrebe prebivalstva?

V Angliji so leta 1989 z reformo

zdravstvenega sistema uvedli t.i. notranji trg, ki je zdravstveno storitev razdelil na izvajalce in kupce zdravstvenih storitev. Kupci so od ministrstva dobili sredstva, s katerimi so od izvajalcev kupili zdravstvene storitve za svojo lokalno populacijo. S tem sistemom so predvidevali, da bodo pacienti na podlagi možnosti proste izbire zdravnika »migrirali« od slabih k boljšim izvajalcem in bo s tem obstajala konkurenca. Vendar pa se je izkazalo, da ljudje zelo ne radi zamenjujejo izbrane zdravnike, zaradi česar je bilo vršenje discipline na trgu zdravstvenih storitev zelo šibko. V zvezi z enakostjo pa se je postavljalo vprašanje, ali se bo s strani izvajalcev kot s strani plačnikov dogajala namerna selekcija pacientov in s tem izbiranje tistih, ki so lažje ozdravljivi in s tem cenejši. Tega sicer ni potrdila nobena analiza. S podobnimi vprašanji bi morali reorganizacijo zdravstvenega sistema izvajati tudi v Sloveniji.

Še zlasti pa postane področje zdravstvenega zavarovanja problematično, ko pogledamo, kako je v Sloveniji določeno prostovoljno dopolnilno zavarovanje. Poznajo ga sicer tudi druge države Evropske unije, vendar v Sloveniji ta del zavarovanja pravzaprav ni prostovoljen, saj v določenem deležu pokriva kar vse zdravstvene storitve. Tako je posameznik brez dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja izpostavljen velikemu tveganju za visoke stroške. Še več, državljani vsi plačujemo enako visoko premijo, kar za revnejše na

“DRUŽBA NI CIVILIZIRANA, ČE BOLAN ČLOVEK NE MORE KORISTITI ZDRAVSTVENE OSKRBE ZARADI POMANJKANJA SREDSTEV.”

letu pomeni približno en mesečni prihodek, za bogate pa drobiž. Dva kriterija določata uspešnost razdeljevanja sredstev v zdravstvenem sistemu: učinkovitost in pravičnost. Učinkovito je razdeljevanje sredstev takrat, ko sistem izvaja količino in varstvo zdravstvenih storitev, ki jih družba želi in to z najnižjimi možnimi stroški. Pravično je razdeljevanje sredstev takrat, ko sistem deluje tako, da zadostuje družbenim zahtevam po pravičnosti, enakosti za vse. Sekretar na Ministrstvu za zdravje v Angliji, Aneurin Bevan, je v času reorganizacije angleškega zdravstvenega sistema rekel, da se nobena družba ne more legitimno imeti za civilizirano, če bolan človek ne more koristiti zdravstvene oskrbe zaradi pomanjkanja sredstev. Menim, da bi to moralo biti vodilo vsake reorganizacije zdravstvenega sistema, pa čeprav se zasebno zdravstvo zdi še tako stroškovno učinkovito. Potrebno se je zavedati, da zdravstveni sistem ne more predstavljati klasičnega potrošniškega trga. Gre namreč za sistem, v katerega je močno vpleten naš vrednotni sistem in človekovih najpomembnejših vrednot (npr. človekovo življenje, zdravje,...) ne moremo ovrednotiti s ceno.

ANJA MAGAJNA

VSI SMO KONZERVATIVCI...

...KO GRE ZA OKOLJE IN PRAVIČNO DRUŽBO. A SE LAHKO Z NEKAJ DOMIŠLJIJE IN USTVARJALNOSTI PRIPRAVIMO DO SPREMEMB NA BOLJE.

“VEČINA LJUDI JE VEZALA SVOJO IDENTITETO IN NAČIN ŽIVLJENJA NA DOSTOPNOST DOBRIN KOT SO MOBILNI TELEFONI, PRENOSNI RAČUNALNIKI, OGREVANI PROSTORI, AVTOMOBILIZEM.”

Ljudje puščamo korenine. Kamorkoli gremo, karkoli že počnemo, vedno se poskušamo povezati z novo stvarnostjo, se na njo navezati in jo vzljubiti. Ko svojo identiteto trdno pripnemo na neko stanje, človeka ali način življenja, nam je neprijetno ob ideji, da bi s kakršno koli spremembo to izgubili. V nadaljevanju se bomo osredotočili na našo navezanost na obstoječ družbeno ekonomski sistem.

Kaj imajo skupnega okoljevarstveniki in socialisti? Prvi se zavzemajo za obstoj človeka v sožitju z naravo, drugi se borijo za pravično družbo, ki daje prednost ljudem pred kapitalom. Oboji nasprotujejo izkoriščanju ljudi in okolja, ter nadvladi interesov kapitala nad interesi družbe. Tukaj pa nas zanima ena posebna področje. Opaziti je, da se z obojimi večina ljudi strinja na ravni idealov, ne enim, ne drugim pa ljudje ne sledijo (v zadostni meri), da bi prišlo do dejanskih sprememb. Razlog je med drugim v tem, da so se ljudje navezali na obstoječi način življenja. Ne glede na krivice,

ki jih izkoriščevalski kapitalizem povzroča naravi in človeku, pa smo se na sistem v taki meri prilagodili, da skupaj z njim in od njega živimo. Globalni trgovinski sistem nam (Slovincem in Evropejcem) zagotavlja relativno poceni hrano, energijo, izdelke in tehnologijo, da je z njihovo pomočjo večini omogočena relativno visoka kakovost življenja.

Odvezati se od bogastva in razsipnosti

Večina ljudi je vezala svojo identiteto in način življenja na dostopnost dobrin kot so mobilni telefoni, prenosni računalniki, ogrevani prostori, avtomobilizem... Revolucija, ki bi v zelo kratkem času svetovni sistem postavila na glavo, bi najbrž skoraj vse kar poznamo, korenito spremenila. Nenadna opustitev fosilnih goriv bi ogrozila naš lagodni način življenja. Nenadna razlastitev svetovnih in domačih kapitalistov bi gotovo s seboj prinesla tudi dolgoletno vojno. Kapitalisti bi se pač uprli in upirali s ciljem, da ohranijo ali ponovno vzpostavijo svoje privilegije. A tudi, če bi uspela, bi nenadna opustitev fosilnih goriv in revolucionarna razlastitev kapitalistov v najboljšem primeru pripeljala do zelo velike spremembe našega načina življenja. Taka sprememba, večini pomeni pot v neznanu, in je zato strašljiva. Mnogi bi zato na opustitev obstoječega sistema raje še nekoliko počakali. Okoljsko krizo v obliki podnebnih sprememb lahko zanikamo in

se delamo, da ne obstaja, pa smo se rešili problema zasvojenosti s fosilnimi gorivi. Kapitalistično izkoriščanje delovnih ljudi pa zavoljo ohranjanja obstoječega stanja prav tako odmislimo, kot rešitev pa potemtakem raje podpremo bolj mehko spremembo, recimo kapitalizem s človeškim izrazom. To nam na primer obljublja slovenska parlamentarna levica. Okoljevarstveniki in socialisti, ki se zavzemajo za resnejše spremembe pa ostajajo brez široke podpore množic, zato uničujoč ekonomski sistem mirno nadaljuje svojo pot.

Kako naprej?

Namesto zgražanja nad nepriljubljenostjo množic, da nam sledijo po poti upora in emancipacije, se moramo domisliti načina, kako ljudi odvezati od uničujočega sistema. Uporabiti moramo domišljijo, da bomo našli načine življenja, ki bodo ljudem omogočili tvorbo identitet, ki ne pomenijo nujno tudi uničevanja okolja in medčloveškem izkoriščanju. Nekaj takega se že dogaja. Okoljevarstveniki v Sloveniji namesto nenadne opustitve fosilnih goriv, pozivajo k postopnim spremembam, ki nas bodo v nekaj letih in tudi desetletjih pripeljali do vzdržnega življenja na planetu. V drugem delu civilne družbe se krepi iniciativa za demokratični socializem, ki poskuša s konkretnimi predlogi alternativ mainstream politiki tlakovati pot v bolj pravično družbo. Oboji rabijo podporo množic, da bi lahko uveljavili spremembe, ki jih ob okoljski krizi in krizi kapitalizma tako zelo potre-

“MORAMO SE DOMISLITI NAČINA, KAKO LJUDI ODVEZATI OD UNIČUJOČEGA SISTEMA”

bujemo. Namesto zahteve po radikalnem rezu z obstoječim stanjem, ki pri večini priključuje intuicijo konzervativca, ki se samo še bolj oprime obstoječega sistema, se novi aktivisti zavzemajo za spremembe, ki bodo korak za korakom skušale spreminjati najbolj uničujoče prakse neobrzdane kapitalizma. Da bi se lahko njihovim pobudam pridružili in jih na tak ali drugačen način podprli, moramo tudi kot posamezniki vsak pri sebi opraviti razmislek in vpeljati določene spremembe. Namesto, da svojo srečo vežemo na idejo o dvodstropni hiši z bazenom in tremi avtomobili pred njo, moramo raziskovati možnosti zase, ki ne potrebujejo nujno materialnega bogastva in uničenega okolja, da bi se uresničile (uživanje narave, umetniško ustvarjanje, družbeno samoorganiziranje). Upamo lahko, da bodo spremembe pri posameznikih nekoč dosegle kritično maso, da nas bo v naši skupnosti, državi in svetu vedno več in dovolj, da bomo lahko izvajati korenitejšo spremembo v smeri okoljsko vzdržnega in medsebojno pravičnega družbenega reda. Do tja nas pelje domišljija, ki omogočila razvezavo od škodljivega družbenega sistema in ustvarjalnost, s katero bomo srečo zase iskali zunaj potrošništva in sveta, ki temelji na bogastvu, avtomobilih in zapravljanju.

DEJAN SAVIČ

PROGRAMI KD MC INDIJANEZ V OKVIRU EPM

POSLUH! ZADETEK V POLNO!

Program Posluh!, ki ga v Kulturnem društvu Mladinski Center Indijanez izvajamo v sklopu Evropske prestolnice mladih, je namenjen povezovanju gluhe in naglušne ter slišče mladine. Zastavljen je kot vzorčen primer vključevanja mladih s posebnimi potrebami na različnih nivojih – od izobraževanja, gojenja medsebojnih odnosov pa do kulturnih, športnih in celo glasbenih udejstvanj.

Posluh! se aktivno in kontinuirano izvaja že več kot pol leta in je trenutno v polnem zagonu s predstavitvami sveta gluhih in znakovnega jezika po srednjih šolah.

Od februarja do maja smo opravili že preko 100 ur predstavitev na srednjih šolah v Mariboru in Sl. Bistrici. Svet gluhih in naglušnih je bil tako približan že več kot 3000 dijakom.

Na predstavitvah gluhot aktivno sodelujejo člani DGN Podravja, ki so skupaj s prostovoljci in našimi zaposlenimi gonilna sila tedenskih predstavitev, ki se odvijajo po srednjih šolah. Gluhi in naglušni mladostniki dijakom orišejo izkušnjo odraščanja v svetu sliščih in tako približajo vsakdanje situacije, ki za gluhe in naglušne predstavljajo izziv in niso samoumevne. Predstavitev so zastavljene interaktivno – to pomeni, da so dijaki postavljeni pred dejstva, morajo se znajti in se brez pomoči sporazumevati z gluhihimi vrstniki. Naloga, ki se sprva zdi nemogoča, se običajno prevesi v iznajdljivo pantomimo in kazanje na stvari in/ali ljudi. Skupaj s tolmačem ponavljajo kretne za gluho osebo in se naučijo osnovne kretanja in abecedo.

Do sedaj obiskane srednje šole (Srednja trgovska šola, 2. gimnazija Maribor, Srednja gradbena šola in gimnazija Maribor, Srednja lesarska šola Maribor, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor, Škofijska gimnazija Antona Martina Slomška, Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor, Srednja šola Slovenska Bistrica) se na predstavitev odzivajo izjemno pozitivno.

Šolsko uro, kolikor predstavitev traja, so uspele umestiti v uro slovenskega jezika, nekatere šole so zamenjale tudi z drugimi predmeti ali razredno uro. Profesorica slovenskega jezika s Srednje šole za gostinstvo in turizem je svoje vtise strnila takole: "Predstavitev sveta gluhih so dobrodošla novost. Na naši šoli občudujemo prostovoljce in gluhe ter naglušne vključene v projekt. Pri dijakih je opaziti spoštovanje do gluhih, želijo si sodelovanja in še več podobnih predstavitev." Podobno vtise opisuje prof. Vanja Kancler iz Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor: "Ko sem dijakom povedala, da bodo iz društva Indijanez prišli predstaviti program Posluh, sem pri njih takoj zbudila zanimanje. Po mojem mnenju so jim predstavniki iz društva na nek način zelo približali življenje gluhih in naglušnih. Ne verjamem, da so si prej sploh znali predstavljati, kakšno je njihovo življenje. Tudi oba fanta sta jih fascinirala, Andrej s svojimi potovanji, Žiga pa s študijem. Mislim, da jih je večina mislila, da so gluhi in naglušni v veliki meri tudi mentalno zaostali, a sta jim fanta te mite zagotovo porušila. Še ves teden po predstavitvi sem občasno opazila, kakšne kretje, ki so se jih naučili, in posamezne črke abecede, veliko od njih pa jih je izrazilo tudi željo, da bi se takšna ura še ponovila. Mislim, da bi te predstavitve morale potekati tudi v naslednjih, prihajajočih generacijah, saj se mladi premalo zavedajo drugačnih med seboj."

Dokaz da se med mladimi sliščimi poznavanje znakovnega jezika širi opisuje naša vodja programa Saša Milešič: "Zelo nas preseneča, da tu in tam ob prvi predstavitvi na določeni srednji šoli dijaki že poznajo kakšno kretanje, običajno povezano z zapeljevanjem ali naročanjem pijače...Ko smo jih vprašali, od kod so jim kretne znane so nam povedali, da so jih naučili pri-

jatelji, ki so iz druge šole in so predstavitev že imeli. To je znak, da se namen programa Posluh! že sedaj, ko smo na polovici zastavljenega, že uresničuje. Opazili smo, da so dijaki govorico gluhih sprejeli in jo pričeli uporabljati tudi med vrstniki kot način skrite govornice." Dijakom je predstavljena ura prijetna popestritev, nova izkušnja in za mnoge tudi prvi stik z mlado gluho ali naglušno osebo." Po vsaki predstavitvi zberemo vtise dijakov, ki jih le-ti oddajo na anonimnih lističih. Med drugim so zapisali: „Predstavitev mi je bila všeč. Kot bodoči zdravstveni delavci, bi predlagala, da bi v šoli imeli tak predmet“ ali na primer: „Všeč mi je bila igra gluhi-gluhi telefon. Zdaj bom lažje razumel gluhe in naglušne in razlike med njimi.“ Evidentno je tudi, da je član DGN Podravje, gluhi Žiga, postaven športnik in po duši šaljivec, pravi magnet za spoznavanje gluhot. O tem pričajo odzivi kot je: „Žiga je lahko vzor veliko ljudem in ga spoštujem. Upam, da si dobi punco. P.S. Rada bi ga boljše spoznala,“ ali na primer: „Če bi Žigo videla na cesti, si ne bi mislila, da je gluh. Želela sem si to govorico videti v živo. Žiga, super si!“ Največ dijakov vtise na kratko strne v besede „zabavno, poučno, zanimivo in navdihujoče“. Da smo s programom Posluh! na dobri poti priča tudi dogodek, ko nas je mama dijakinje iz Velenja kontaktirala s prošnjo, da bi predstavitev izvedli tudi na tamkajšnji gimnaziji. Njena hči naj bi bila na Velenjskem območju dokaj osamljen primer. Že večkrat je sošolcem sama želela predstaviti težave s katerimi se sooča, a si je premislila. Sošolci se tako pravzaprav sploh ne zavedajo njenega položaja in občutkov. Seveda smo se na pobudo takoj odzvali. Dijakinja ima težjo okvaro sluha, njena mati pa je opazila, da to zelo vpliva na vključevanje in izobraževalni proces. Kontaktirali smo gimnazijo v Velenju, predstavitev, ki bo njenim sošolcem gotovo približala svet gluhih in naglušnih in problematiko s katero se mlad človek ob tem sooča pa je predvidena v juniju. Tako bomo nenačrtovano, zaradi izjemnega zanimanja, svoj prvoten obseg predstavitev nekoliko razširili in se podaljšali v Celjsko regijo.

Program sicer ne obsega le osveščanja mladih sliščih pač pa so znotraj programa organizirana številna kulturna, športna in celo glasbena druženja, dogodki in izleti, kjer imajo mladi slišči ter gluhi in naglušni priložnost, da se v sproščnem okolju spoznavajo in na neformalen način izražajo. Verjememo, da mladim ne približujemo zgolj sveta gluhih, temveč, da s predstavitvami odpiramo svetove drugačnosti. Menimo, da se s sprejemanjem določene oblike drugačnosti naučimo strpnosti in razumevanja tudi za kakšno drugo.

KIKIRIKI!

UDARNE AKCIJE IN URBANE INTERVENCIJE

Kikiriki! zajema sklop prostorskih, socialnih, družabnih, umetniških ali drugih intervencij v organiziranih skupinah mladih. Namen programa je na mestne ulice pričarati mladostno igrivost, iznajdljivost, inovativnost, iskrivost, aktivne udeležence motivirati k javnem udejstvom, planiranju, delu v skupini, povečati utrip mladih izven mestnega jedra, v spalnih naseljih, igriščih, tržnici, okolici mesta.

Pri projektu Kikiriki smo po gradnji snežakov v zimskem času, okrasili in ogreli drogove na mariborskih ulicah z akcijo Pleteni grafiti. Nazadnje smo na Grajskem trgu organizirali Strelni srečelov, kjer so mimoidoči z žogicami ciljali pločevinke in si priigrali naključno nagrado.

V času pisanja teh vrstic gostimo Mednarodni prostovoljski tabor MIKS (8-21. junij), v katerem sodelujejo prostovoljci iz 10 evropskih držav. Za ogrevanje so v mestu pripravili igralne kotičke z raznolikimi igrami, obeta se Mini disko pa Flash mobi in še in še. Več o taboru bomo poročali v prihodnji številki.

SOBIVAMO!

REŠEVANJE PROBLEMATIK IN OZAVEŠČANJE

Program Sobivamo! je osveščevalnega značaja, saj je njegov namen z direktnimi akcijami in pristopi opozarjati in opominjati na različne problematike (okolje, politična angažiranost, marginalizacija določenih skupin itd.), hkrati pa analizirati potrebe mladih na lokalni ravni. Program je namenjen tudi povezovanju mladih z ostalimi starostnimi skupinami v mestu. Po uspešni akciji Čaj za branjevke, je sledil Bonton na avtobusu. Akcija se je pričela na glavni avtobusni postaji na Mlinski ulici, kjer so mladi razdeljeni v pare, na sedeže avtobusov zatikali obešanke, ki pozivajo k solidarnosti do sopotnikov. Akcijo smo ponovili v maju, ko smo se ponovno odpravili na avtobuse, obenem pa dodali ekološko komponentno, saj smo motivacijska sporočila vesili tudi na klopce po mestnem jedru in parku. Kartonči so vsebovali stavka: "Nasloni se..." in "Hvala, ker smeti mečeš v koš." Temu dogodku je sledila še akcija Beseda ni konj, kjer smo zapuščene stavbe polepili s plakati na katerih so zapisani stari in pozabljeni slovenski pregovori in njihovi prevodi v angleščino (ali ustrezne angleške različice).

Z akcijo smo želeli predstaviti stare slovenske pregovore, ki jih mladi morda sploh ne poznajo ali so jim tuji, starejšim pa osvežiti spomin na večinoma še zmeraj aktualne vrednote in modrosti, ki se v pogovorih izražajo.

V času pisanja teh vrstic gostimo Mednarodni prostovoljski tabor MIKS (8-21. junij), v katerem sodelujejo prostovoljci iz 10 evropskih držav. Za ogrevanje so se pod okriljem programa Sobivamo! odpravili v Mariborsko zavetišče za živali, kjer so pomagali pri sprehajanju in socializaciji psov. Obeta se še čistilna akcija in poovno sprehajanje psov, bolj podrobno pa bomo o taboru poročali v prihodnji številki.

HIEROGLIFI!

KJE SO ŠVINGLCI? GRAFITI? ČEČKARIJE? PRISPEVAJTE!

Program zajema celoletno zbiranje pisane besede mladih v lokalnem okolju. Predvsem takšnih, ki presegajo vsakodnevne pogovore in imajo dodano vrednost ali pasozaradi svoje vsebine odraz določene kulture ali subkulture. Spletna stran je že nekaj mesecev v polnem zagonu - zbrali smo že več sto zapisov mladih. Med kategorijami: Splet (kjer zbiramo vso zanimivo spletno komunikacijo), Čečkarije (po tleh, po lističih, spontana komunikacija), Grafiti, Leposlovje, Direkt (transparente in plakati), Osebno (pisma, dnevniki, SMS sporočila) in Časopisje - najboljše zalagete Splet in Grafite, medtem, ko ostale kategorije dosegajo bolj obrobno pozornost.

Ponovno vas toplo vabimo, da nam pomagate! Težko verjamemo, da današnja mladina ne posega po švignlcih, ki bi jih radi predstavili kot obliko kreativne izrabe prostora. Prejeli smo denimo popolnoma popisane teniske in prikaz uporabe s kulico, a to ne more biti vse, kar današnje generacije premorejo? Ravno tako je v poplavi SMS sporočil gotovo gora izvirmih, navdihujočih ali odštekanih - ki bi jih lahko delili z nami. Sprejemamo tudi pesmi, pisma, sporočila samemu sebi, šolske eseje - skratka vse oblike pisnega sporočanja. Še najbolj veseli bomo, če boste poslali kakšno zrvst, ki je nismo predvideli. Presenetite nas, šokirajte, zabašite strežnik, dajte!

Obiščite spletno stran www.hieroglifi.net in sooblikujete naš program! Ob koncu leta bomo izbrane prispevke objavili v publikaciji. Zapišite se v zgodovino! Prav grafiti, čečkarije, pisma in sorodne oblike osebnega in medosebnega sporočanja običajno ostanejo zgodovinsko nezabeleženi in skriti! V kolikor pa bi nam materiale radi sami dostavili se obrnite na: desk@indijanez.si in poslali bomo nekoga iz naše ekipe, da vaš odrediš lastnih pisarij. Veselimo se vaših prispevkov!

WWW.HIEROGLIFI.NET

CASTING 101

LJUDJE SO NA NAS IZ BLOKOV METALI JAJCA, NAM ŽUGALI, DA SMO HRUPNI IN DA NE MOREJO SPATI...

Vsakič, ko me nekdo vpraša, kaj počnem v življenju in na to vprašanje odgovorim »Castinge za reklame«, dobim nazaj zmeden pogled. Tako sem se odločila, da vas razsvetlim.

Casting oziroma avdicija je proces izbiranja ljudi za potrebe snemanja oglasov ali filmov. Za snemanja se običajno išče "featured extras" oziroma statiste z nalogo (za njih se izvaja castinge). To so ljudje, ki bodo bolj izpostavljeni v samem oglasu. V splošnem je pravilo, da je nekdo, ki je v kadru dalj od 3 sekund, statist z nalogo. Po domače to pomeni, če se ga lahko prepozna, je statist z nalogo in ima posledično tudi boljši honorar. Skoraj na vsakem snemanju pa se potrebuje tudi navadne statiste, "extras". To pomeni, da so dodatek v kadru. Na primer sprehajalci, nakupovalci, tekači, potniki na vlakcu itd. So ozadje in so v kadru ali premalo časa, da bi se jih dalo prepoznati, razen, če se posnetka ne pavzira, ali pa niso izostreni.

Vse se prične s klicem produkcijske hiše, ki ima vlogo nekakšnega nadzornika in koordinatorja celotnega dogajanja, kjer nam povedo kdo je naročnik, kakšni so honorarji, kdaj se bo zadevo snemalo in seveda kakšne ljudi se išče – na primer rjavolasega moškega od 35-45, dojenčka od 6-12 mesecev, gospo od 60-70 let, profesionalnega kole-

sarja, boksarja, kaskaderja, ljudi s kakšnimi posebnimi fizičnimi lastnostmi v stilu štrlečih ušes, velikih nosov, zelo suhih, zelo debelih in podobno. Mi najprej prečemo lastno bazo ljudi, ki obsega več tisoč ljudi, s katerimi smo sodelovali preko let in najprej njih povabimo na casting. Če to ne zadostuje, gremo še na ulice v iskanje, kar se imenuje "street casting". Ko pridejo na casting, se najprej oglasijo v pisarni, kjer jih vpišemo v računalnik, najbolj pomembna je številka, pod katero so vpisani in nalepka z isto številko, ki jo prilepimo kar na njih (velikokrat ljudje pravijo, da se počutijo kot v zaporu, ampak je za vse najlažje, da se točno ve, kdo je kdo in na tak način prihaja do minimalnega števila napak, saj se je namreč že zgodilo, da smo za snemanja bukirali napačne ljudi, ko smo upoštevali samo številko pri imenu, pa se je ta kasneje izkazala za napačno.) Podatki, ki se jih potrebuje so ime in priimek, starost, višina, teža in podobne zadeve ter seveda telefonska številka, da se lahko osebo kasneje tudi pokliče, če je izbrana. Potem se človek napoti v studio, kjer se ga najprej pofotografira, posname kratko predstavitev in kasneje še akcijo, ki je čimbolj podobna tisti, ki jo bo potrebno izvajati v oglasu. To je lahko vse od teka, gledanja čez okno in metanje oblek skozenj, objemanje, enkrat smo imeli tudi nekakšno čudno sado-mazo sceno, ko so morali strici v spodnjih gatah plaziti po vseh štirih, sodelavka jih je z bičem šeškala po riti, v ustih pa so imeli jabolko. Taki ekstrimi so sicer redki, a se dogajajo. Včasih se na posameznem castingu posname samo kakšnih 20 ljudi,

včasih pa tudi blizu 200, odvisno koliko različnih ljudi iščemo za določen oglas. Ko zaključimo s snemanjem, prenesemo ves material iz kamer in fotoaparatom na računalnik in jih še obdelamo, preden vse skupaj pošljemo dalje na produkcijo, ki material posreduje naročnikom in režiserju. Oni izberejo ljudi, ki jim najbolj ustrezajo, preden pa z njimi posnamejo oglas, pogosto pride do ponovnega klica oz. "re-calla". Tu gre v bistvu za ponoven casting, če se ne morejo odločiti med več ljudmi za eno vlogo. Ti običajno potekajo z režiserji samimi, da tudi v živo vidijo ljudi. Ker delamo večinoma za tujino, je za režiserje zelo pomembno, da ljudje govorijo angleško, da jih lahko sami usmerjajo na snemanjih.

Ko so ljudje dokončno potrjeni za vloge, imamo kostumsko probo, ki običajno poteka dan ali dva pred snemanjem. Vse skupaj traja vsaj eno uro, saj vsak pomeri veliko različnih variant, vsako pa je treba še pofotografirati. Kasneje gre ves material do naročnika in režiserja, nakar se dokončno odločijo, kdo bo v kateri sceni nosil posamezno oblečilo. Na tej točki gre vse skupaj zelo v detajle in meni, kot navadnemu smrtniku, še vedno ni jasno, zakaj je en pas boljši kot drugi, ali zakaj je najbolj primerna točno določena broška, ogrlica ali uhani. Ampak zato sem jaz odgovorna za ljudi in ne za oblačila.

Po kakšnem mesecu dela končno pride do snemanja, ki je za nas običajno češnjica na torti, ker je glavnina dela že za nami. Tu in tam so snemanja zelo naporna in dolgočasna, če imaš na primer 150 statistov in 10 različnih lokacij, štart iz mesta pa je na primer ob 3 zjutraj. Človeški faktor je pri moji službi vedno prisoten, vedno je nekdo, ki je slabe volje, ki je lačen, ki ga lulat, nekdo, ki ti ne pove, ko kam odbodi. Eno izmed zlatih pravil vsakega snemanja in ki se zunanemu očesu najbrž zdi zelo čudno, je da me mora vsak predhodno vprašati, preden gre lahko na stranišče, kaj šele, če gre jesti, piti ali na cigareto. Velikokrat se namreč zgodi, da se čaka in čaka in čaka, potem pa kar naenkrat potrebujejo ljudi na setu in v

tem trenutku moramo točno vedeti, kje se nekdo nahaja, da jih lahko takoj najdemo. Običajno se seveda najdejo osebk, ki vedo vse bolje od mene in jih moram potem kot "kura brez glave" iskati na primer sredi Trsta, ker se mi ne javljajo na telefon.

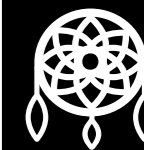
Drugo zlato pravilo: zvok na mobilnikih naj bo vedno izklopljen. Se mi je zgodilo ravno prejšnje poletje, da smo snemali "Čefurje raus" na Fužinah, ura je bila okoli dveh zjutraj, vse skupaj se je dogajalo med tednom in med bloki ni bilo nikogar razen nas, tako da je bil čista tišina. Med snemanjem je začel statistki zvoniti telefon, na glas kot pri norcih, melodija pa je bila Daniel Popovičeva - Julie.

Tretje zlato pravilo: potrebno je biti čim bolj moteč za okolje, v katerem se nahajamo med snemanjem. Ko smo celo poletje snemali že prej omenjene "Čefurje raus", smo bili večino časa na Rusjanovem trgu, in ekipa več kot tridesetih ljudi ustvarja določeno količino hrupa. Ljudje so na nas metali jajca iz blokov, nam žugali, da smo hrupni in da ne morejo spati... Poleg tega, da kdaj zmotimo lokalno prebivalstvo, pa smo vedno tudi zelo interesantni. Ljudje se ustavljajo in sprašujejo, kaj se dogaja, kaj se snema, opazujejo dogajanje, nam povejo svoje življenjske zgodbe in podobno.

Četrto zlato pravilo: vedno si poišči lastno zabavo. Sestavni del snemanja je veliko čakanja – ko se pripravlja kader, luči, kamere, ko se spreminja kader... Običajno se čaka 80% časa, preostanek pa se dejansko dela. Torej si vmes smiselno poiskati neko zaposlitev. Običajno je to klepetanje – na snemanjih se splete veliko prijateljstev, tudi ljubzenskih razmerij. Nekateri nosijo s sabo knjige, revije, mp3-predvajalnike in podobno. Kadilci imajo tendenco, da veliko pokadijo. Vedno se dogaja, da se dolgo časa ne dogaja nič, potem pa je kar naenkrat panika, blazno se mudi, pravi kaos, potem pa se ponovno vse pomiri.

Tako, zdaj ste spoznali osnove castinga, kakšne bolj konkretne prigode sledijo prihodnjič, če pa ima kdo kakšna vprašanja, jih bom zelo vesela.

JAROMILA SLADJANIČ

COURSERA

BREZPLAČNI PREDMETI VRHUNSKIH UNIVERZ NA SPLETU

Spletna izobrazba nedvomno na novo sooblikuje višjo in visoko izobrazbo širom sveta. Coursera je slabi dve leti star projekt Stanfordске Univerze, ki ponuja masovno dostopne, spletne tečaje oz. predmete vrhunskih svetovnih univerz. Portal sta ustanovila profesorja računalništva Andrew Ng in Daphne Koller. Univerze kot so npr. Duke, Princeton, Stanford, Yale (skupno več kot 70 univerz iz ZDA, Evrope, Južne Amerike in Azije): ponujajo predmetnik iz področij kot so družboslovje, medicina, biologija, glasba, matematika, ekonomija, računalništvo in umetnost.

Cilj portala je dostopnost najvišje izobrazbe vsem, brezmejno in brezplačno. Potrebno je le obvladovati angleški jezik, ki je učni jezik portala - vsaj trenutno. V pripravah so namreč že prevodi v ostale svetovne jezike, na portalu pa so že sedaj v manjši meri na voljo nekateri predmeti v francoščini, italijanščini, kitajščini in španščini.

Predmeti so sestavljeni iz video lekcij predavateljev, teme so zaokrožene v smiselne celote. Vsak se uči z lastnim tempom v času, ki mu/ji ustreza. Tedensko so na voljo kvizi za preverjanje znanja in interaktivne naloge, ki jih je potrebno izpolniti sproti, če želimo na koncu pridobiti certifikat

o opravljenem predmetu. Učenci si lahko pomagajo z medsebojnim klepetom na spletnem forumu, kjer dodatno razlago vprašanj, ki se najpogosteje ponavljajo, nudi tudi predavatelj. Vsak predmet ima svojo časovnico in predvidene roke za naloge in oddajo odgovorov, ki pa niso namenjeni ocenjevanju sprotnega dela pač pa zanovani tako, da spremljamo lasten napredek in ostanemo motivirani za snov, ki sledi ter tedensko aktivni. Vso gradivo, ki je potrebno za sledenje učni snovi, je na voljo brezplačno in strukturirano v spletni program - tako da se lahko vračamo na pretekle teme, večkrat preizkusimo znanje v kvizu in podobno. Predmeti so zastavljeni v skladu s pedagoškimi dognanji, tako, da lahko v kratkem času in učinkovito osvojimo veliko znanja na enostaven način, ki ne vzame več kot 4-10 ur tedensko (obremenitev posameznega predmeta v urah/na teden je znana v samem opisu programa pred pričetkom).

Coursera ni namenjena le študentom pač pa s lahko predmete vpiše vsak, ki bi si želel poglobiti svoja znanja, potešiti radovednost na področju, ki jih morda ni imel priložnosti spoznati ali izboljšati reference v življenjepisu. Ljudje, ki so istočasno prijavljeni na isti predmet (vseh starosti in iz vseh kotičkov sveta) si pri nalogah

tudi pomagajo in občasno ocenjujejo delo drug drugega. V kolikor predmet opustite ali ga ne spremljate do konca, seveda ni nikakršnih sankcij. Brez pritiska, torej. V ZDA nekateri predmeti štejejo tudi kot redni izpirni predmeti in je zanje možno prejeti t.i. kreditne točke. Nedavno so pri Courseri uvedli tudi uradne diplome posameznih univerz za katere pa je potrebno plačati med 30 in 100 dolarji (šlo naj bi za stroške poštnine, tiska diplome, tudi proces preverjanja idenitete posameznika je tehnološko napreden). Za tiste, ki bi certifikat želeli prejeti pa nimajo finančnih sredstev bo stran ponujala tudi denarno pomoč. Tisti, ki se certifikatom odrečejo si lahko opravljene predmete sprintajo oz. jih imajo uradno zavedene v spletnem profilu na

spletni strani Courseere. Večina predmetov je nastavljena tako, da predznanje ni potrebno - izjema so le nekateri matematični in računalniško usmerjeni predmeti, kjer pa je zahtevano predznanje opredeljeno v opisu in ob najavi predmeta. Skupno je trenutno na voljo 375 različnih predmetov.

V prihajajočih pozno pomladnih in poletnih mesecih se lahko odločite denimo za:

- Camera Never Lies (Fotoaparati nikoli ne laže), Univerza v Londonu,
- Kriptografija, Standfordska univerza,
- Uvod v javno nastopanje, Univerza v Washingtonu
- Kompetitivna strategija, Ludwig-Maximilians-Universität München
- Zgodovina rock glasbe, Univerza Rochester
- Socialna psihologija, Univerza Wesleyan
- Znanost gastronomije, Univerza v Hong Kongu
- Vaje fiziologije: Razumevanje atletov, Univerza v Melbourne
- Globalno podjetništvo v športu, Univerza v Pennsylvaniji
- Vedenje živali, Univerza v Melbourne
- Glasbena tehnologija, Georgia Institute of Technology
- Premisli ponovno: kako pojasnjevati in argumentirati, Univerza Duke
- Kratka zgodovina človeštva, Univerza v Jeruzalemu
- Priprava na globalne katastrofe, Univerza v Pittsburghu

ANA MALIJA

ROČNI FUZBAL

NEJASNA ZGODOVINA NE POVSEM DEFINIRANE IGRE

Zgodovina ročnega fuzbala, kot igri odbijanja žoge z malimi plastičnimi ali lesenimi nogometaši nasajenimi na železnih palicah pravimo v Mariboru, je bilo rečeno nejasna. Mnogi trdijo, da je ideja ročnega fuzbala nastala spontano in istočasno v večih delih Evrope med leti 1880 in 1890 kot družabna igra (nasplošno so namizne igre v tem času doživljale razcvet). Spet drugi so mnenja, da je igra zamisel Luciena Rosengarta, inovatorja, ki mu med drugim pripisujejo patente delov lokomotive, raznoraznega kolesja, varnostnega pasu, raket in streliva na daljinsko vodenje. Rosengart naj bi se igre domislil proti koncu leta 1930 pod pritiskom vnukov, ki so se čez zimo na smrt dolgočasili. Po tej teoriji se je majhna miza, ki spominja na biljardno, iz sobe Rosengartovih potomcev razširila po vsej Franciji. Miniaturni igralci so nosili rdeče, bele in modre drese, ki so opominjali na francosko kreativno superi-

ornost. Baski se bodo ob zgornjih vrsticah le namrdnili. Izum pripisujejo Alexandru de Finesterru, ki bi se igre naj domislil, enako z dolgočasen kot Rosengartovi vnuki, a v Baskiji in ne pozimi. V bolnišnici je ranjen ležal kot žrtev španske državljanske vojne. Svoje zamisli je zaupal Franciscu Javierju Altuni, lokalnemu tesarju, ki naj bi izdelal prvo mizo. Kot inspiracija mu je služila miza za namizni tenis. De Finesterr je zadevo patentiral pod imenom *futbolin* leta 1937, a so se papirji nesrečno izgubili v nevihti med pučem generala Franca. (Tudi če De Finesterru ne priznamo izumiteljstva ročnega nogometa, se je v zgodovino zapisal kot prvi ugrabitelj letala!). Neizpodbitno dejstvo je tudi, da je prvi (ohranjeni) patent za igro malih mož na drogovih britanski. Podenj se je zapisal Harold Searles Thornton, fanatik nogometnega moštva Tottenham Hotspur, prvega novembra leta 1923. Haroldov

stric, Louis P. Thornton, prebivalec Portlanda v Oregonu, je idejo nato prenesel do Združenih držav in jo tam patentiral leta 1927. A Louis ni imel sreče. Igra se v deželi bejzobola in ameriškega nogometa, kjer "naš" nogomet tudi takrat ni bil kaj prida popularen, ni prišla, patent je potekel, igra pa potonila v pozabo. V Evropi, prav nasprotno, se je igra širila z bliskovito naglico – iz otroške igre se je prelevila v igro odraslih. Tako so leta 1950 Belgijci ustanovili prvo ligo ročnega fuzbala, leta 1976 pa se je formirala celo Evropska unija ročnega nogometa. Ironija se skriva v besedici unija. Mize so bile namreč različnih velikosti in dimenzij, figurice različnih oblik, ročke pogosto tudi na isti mizi niso bile povsem skladne, žogice pa so bile izdelane iz različnih materialov, posledično torej različno težke in velike (v prid uniji – domnevamo, da so žogice bile po večini vsaj okrogle). Tudi o enotnosti pravil ter poenotenem imenu igre lahko samo sanjate.

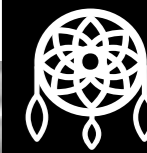
Turki so igro poimenovali *langirt* (fliper), Francozi *jouer au baby-foot*, Madžari *csosco* (frcanje), Izraelci *cadureguel-schulschan*, Čilenci kar po zvoku *taca taca*, sorodno v Afriki *ta-ta*. Finci ji pravijo *Kikkeri*, Portugalci *matraquilho* (kjer so kot pravi prostovojec našega društva iz Portugalske – igralci vedno železni, mize zmeraj lesene in tudi golmana lahko obračajaš), Kanadčani *gironi* (po žetonu, ki je potreben za igro), Poljaki *pitkarzyk* (mali nogomet), Perzijci pa *football Dasti*, ki kot v našem jeziku pomeni – ročni nogomet. Američani so si ime sposodili od Nemcev in igro poi-

menovali *foosball* (igralce je foos-er), v Angliji ji ljubkovalno pravijo tudi *Footzy*. Da se igra marsikje imenuje kicker je najbrž kriv tudi eden prvih evropskih masovnih proizvajalcev miz - švicarsko podjetje Kicker.

Če se za trenutek vrnemo čez lužo, kjer Thortonu ni uspelo, naj povemo, da so se Američani v drugo le omehčali. Zasluge za to ima Lawrence Patterson, ki je iz nemške vojske prestopil v ameriško (okoli leta 1960). Patterson je na lastni koži doživel popularnost igre v Evropi, izkoristil priložnost, kontaktiral bavarskega proizvajalca in dele izvozil v Združene države Amerike. Prva miza je ameriška tla dosegla leta 1962, Patterson pa je nemudoma zaščitil uporabo imena "Foosball" v ZDA in Kanadi. Igrji je tržil preko dobro uselane "coin" industrije, skupaj z igralnimi avtomati. Foosball je postal izjemno popularen, tako da je Patterson v osemdesetih posedoval že zajetno franšizo, partnerji pa so plačevali mesečne najemnine za mize. S plačevanjem najemnin so si lastniki barov in klubov zagotavljali ekskluzivo na določenem geografskem območju. Da je ročni fuzbal doživel pravi boom, dokazujejo celostranski oglasi za igro v revijah kot so *Life*, *Esquire* in *Wall Street Journal*, razcvet do-it-yourself

V ZDA JE IGRA UŽIVALA IZJEMNO POPULARNOST, DO PRIHODA OKROGLEGA, POŽREŠNEGA RUMENKA - PACMANA.

ROČNI FUZBAL JE PRILJUBLJENA IGRA NA VSEH KONTINENTIH.

LESENA OXFORDSKA MIZA IZ LETA 1958.

gibanja, ko so mnogi mize izdelovali kar sami ter obsežni turnirji, za bogate nagrade – v Denverju tudi do milijona ameriških dolarjev. Igra je torej doživljala pravo renesanso – a jo je, vsaj v ZDA zrušil okrogli, požrešni rumenko – PacMan.

V Evropi so se medtem razvijali različni stili – od hitrega, grobega igranja, do t.i. francoskega stila, ko se igra počasi, natančno in preudarno. Skupno se danes beleži okoli 11 različnih stilov, ki so predpisani na posameznih turnirjih, na mnogih pa še zmeraj ostaja pravilo, da strogih pravil ni. Še najbolj resno igro jemljejo v Angliji, kjer ima samo univerza Oxford nekaj lig, kjer dobri igralci (meseni, ne plastični) uživajo precej ugleda. Mize so še zmeraj različne, neke vrste standard pa predstavljajo mize s štirim ročkami na vsaki strani. Morda najbolj zanimiva variacija ob miniaturnih različicah je miza, ki se imenuje Leonhart table in izvira iz Berlina. Okoli nje lahko na vsaki

strani igra kar enajst igralcev – oziroma lahko igrata tudi samo dva igralca, pri čemer potem zagotovo že lahko govorimo o športu. Beležimo tudi trikotne mize s tremi goli pa mize v velikanskih dimezijah, v katere se okoli drogov privežijo kar človeški – torej živi igralci.

In kako je z ročnim fuzbalom v popularni kulturi? Kot objekt si je glavno vlogo priigraval v filmih kot sta *Foos: Be the Greatest* ali na primer *Longshot*. Morda se spomnite nagrajega Poštarja (Il Postino), kjer se glavni lik zaljubi ravno med vrtenjem (na štajerskem temu pravimo šprudlanjem) malih možicljcev. Pogosto so ga v serijah igrali tudi Prijatelji (Friends), britanska skupina Depeche Mode pa želi pred vsakim koncertom igralno mizo kar v svoji oblačilnici.

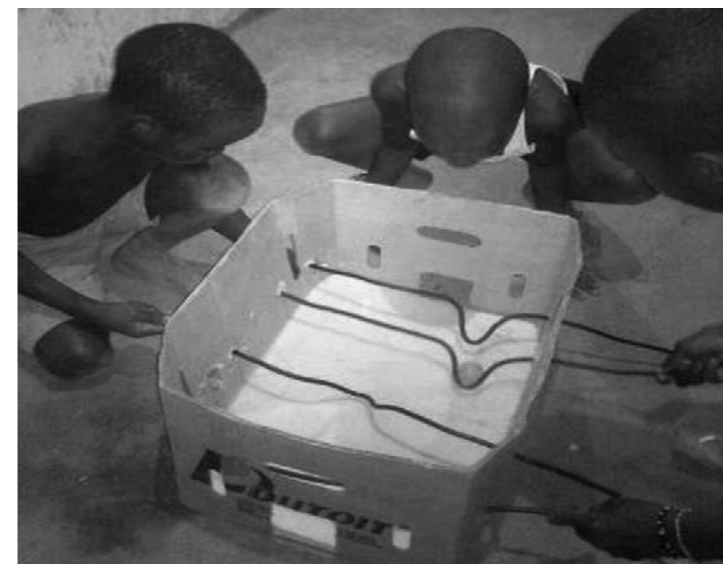
V Sloveniji je ročni nogomet roko na srce, večinoma gostilniški šport. Zveza namiznega nogometa Slovenije - ZNNS, je bila ustanov-

FIGURE POSNEMAJO TELESNE ZNAČILNOSTI PREBIVALSTVA - NPR. POLT

ljena leta 2007 s ciljem popularizacije igre kot športa. Namizni nogomet, ročni nogomet, kalčeto oz. roštilj, je pri nas mogoče igrati tudi na državnem nivoju (do sedaj so bila izpeljana štiri državna prvenstva, tri mednarodna tekmovanja in nedoločljivo število vsedravnih

turnirjev). V Mariboru imamo lasten klub ŠK Splavar. Najbrž ročni fuzbal nikdar ne bo olimpijska disciplina, velja pa zanj enako kot za vse druge športe - Brazilce in Italijane spravlja v jok... B.M. (PO RAZISKAVI DERECKA WORKMANA

(LEVO) AFRIŠKI OTROCI SE ZNAJDEJO PO SVOJE. (DESNO) ZELO POPULARNE SO MIZE Z BARBIE NOGOMETAIŠICAMI. CHARLIE SHEEN SI JE SVOJO KUPIL ZA 25.000 AMERIŠKIH DOLARJEV.

SMISEL ŽIVLJENJA

»Življenje nima smisla« je rekel, razočarano in brez kančka volje, nobene iskre in nikakršnega veselja do življenja ni bilo videti v njem.

Podoben je bil meni, mojemu razmišljanju pred časom.

Kako težko je razložiti obupanemu človeku, da življenje vendarle ima smisel, sem ugotovila šele ob pogovoru z njim.

»Življenje ima smisel, le najti ga moraš. V življenju moraš zmeraj vstrajati in se boriti. Umetnik in junak ni tisti, ki ima težko življenje, junaški je tisti, ki se z svojo zgodbo in življenjem bori, kolikor pač najbolje zna. Umetnost je videti v vsakem, še tako zelo slabem dnevu nekaj dobrega.« sem rekla. Želela sem ga samo vsposbuditi, ga spraviti iz brezvolje.

On pa se ni dal. Kot, da bi bil zaslepljen in zaljubljen v svojo prepričanje, da življenje pač nikoli ni imelo smisla.

»Poglej otroke« se nisem pustila »jočejo, a se hitro potolažijo. Ne potrebujejo veliko, da so srečni.«

»Res je, otroci so srečni, toda oni nimajo skrbi« je dejal.

»No potem pa poglej umetnike. Veliko jih je imelo težko življenje in so zato začeli ustvarjati. Svojo žalost so preusmerili v nekaj večjega«

»Večina umetnikov je pijancev in zabluzencev.« je dejal.

Delal me je vse bolj notranje nemirno. Človek se ni dal. Bil je zamoren, brez volje in niti odprt do pomoči. Ali vsaj pogovora. Vse je obrnil v negativno smer. Želela sem mu že priporočiti svojo psihijatrinjo, pa sem bila raje tiho. Ker mi je moja volja že rahlo popuščala, pa tudi čas mi ni več namenjal veliko minut, sem se poslovila in odšla. Toda malo naprej sem se ustavila in se obrnila nazaj proti njemu. Spomnila sem se stavka, ki ga je prijateljica objavila na svoji facebook strani;

»HEJ TI!« sem zaklicala »SMISEL ŽIVLJENJA JE DATI ŽIVLJENJU SMISEL.«

ZARJA ŠETAR

DARWINOVE NAGRADE

Darwinove nagrade so ironično odličje, ki izvira iz razprav »Usenet-a« (okoli leta 1985). Njihov namen je nagraditi posameznike, ki se jim je na precej nespameten način uspelo posloviti od sveta. Projekt je začel dobivati podobo z nastankom spletne strani leta 1993, ki so ji z začetkom leta 2000 sledile serije knjig avtorice Wendy Northcutt. Merilo za dobitnike nagrade pravi: "V duhu Charlesa Darwina, so nagrade v spomin posameznikom, ki čititijo človeštvo z žrtvovanjem svojega življenja. Nagrajenci Darwinovih nagrad se odstranijo na izjemno neumen način in s tem naši vrsti izboljšajo pogoje za dolgoročno preživetje."

Nenamerna samo-sterilizacija je prav tako kandidat za nagrado, toda na spletni strani opominjajo: »Zaradi nuje je nagrada običajno podeljena po smrti.« Kandidat je diskvalificiran, če so »nedolžne priče«, ki bi lahko pozitivno prispevale človeštvu, umrle med procesom.

Med nagrajenci je tudi nekaj urbanih legend. Knjiga Darwinove nagrade trdi, da so urbane legende poskušali ovreči, toda nekateri starejši »nagrajenci« so lahko obdržali svojo nagrado, ki jim je bila podarjena še preden je prepoved začela veljati. Spletna stran se močno trudi dokazati kot resnične vse predlagane zgodbe, saj obstaja ogromno podobnih spletnih strani in elektronske pošte, v katerih pa so zgodbe večinoma izmišljene.

Pa poglejmo kako izgledajo nagrajene zgodbe.

ALKEMIST

Ko je Sergei bil še otrok, je svoji babici obljubil: "Zate bom odkril napoj nesmrtnosti. Hočem, da živiš za vedno.« Ko je odrasel, ga najdemo na fakulteti pri uri biologije, kako iz dlani liže kalijev klorat. Odkril je tisti obljubljeni čudežni napoj. Da bi ojačal svoje telo in se zaščitil pred smrtjo je vsak dan konzumiral različne strupe.

V majhnih količinah je redno užival strupene gobe, arzenik in cianidove soli, hkrati pa druge spodbujal, da se mu pridružijo. Med drznimi nočnimi izleti in blodnjami je pogosto rekel: »Ne bom umrl. Že leta uživam strup in danes me nič ne more ubiti.«

Takoj zatem, ko je pogoltnil cianid se je začel počutiti zelo slabo in prosil soščolce, da mu prinesejo vodo. Toda namesto, da bi spil čisto vodo je v njej raztopil preostanek cianidovega prahu in popil raztopino.

Sergei je bil inteligentent študent, ki sta ga zelo zanimala kemija in anatomija.

SREČA IN MATERIALIZEM

Očeta sem pred letom povprašala če se je kaj spremenilo v času, ki je minil od njegovega 18. leta.

Rekel je, da je to težko reči, saj se je v tem času spremenil tudi njegov pogled na svet.

Nato se je zamislil, odložil knjigo in se zazrl, kot da bi gledal v preteklost.

"Kako je bilo, takrat, ko si bil ti star toliko kot jaz" nisem odnehala.

Malo je pomislil.

"Ni bilo toliko možnosti. Rock glasba se naprimer ni poslušala v lokalih.. smo pa okupirali neko gostilno, kjer smo se zbirali takrat tako imenovani hippiji."

"Kaj pa družba in želja po materializmu, po stvareh, kako je bilo takrat?" sem spet vprašala

"Nismo imeli veliko, imeli smo dovolj. Čeprav si nismo mogli privoščiti veliko, smo tisto kar smo kupili zapravili za nekaj kar smo resnično želeli in kar smo resnično potrebovali. V tistih časih ni bilo toliko zapravljanja za nepotrebne reči. Sicer v trgovinah tudi ni bilo toliko vseh teh reči na razpolago, ki jih imamo zdaj. Ni bilo toliko zunanjih vplivov, ki bi nas želele prepričati rabi to in tisto.. torej televizije in reklam in vsega podobnega. Mladina takrat in mladina danes.. se je vsekakor spremenila. Saj sama veš kaj si mladi danes pošiljate po facebooku .. Takrat smo se na primer zbrali v lokalni, ki smo ga vzeli za svojega in je eden izmed nas prinesel knjigo, ki smo jo nato vsi prebrali in o njej debatirali... pa tudi zabave nam ni manjkalo.. poleti smo se zbirali po parkih.." je rekel in se spet zazrl.

"Joj če bi ugotovila, kako potovati v času., bi šla nazaj vsaj za nekaj časa in izkusila tisto vzdušje."

"Ja res je bilo lepo, ampak tebi bi najbrž bilo težko. Saj si navajena vsega tega materializma. Pa ne samo ti, vsak izmed nas. Zaradi družbe, ki nam daje misel, da potrebujemo vse več in več. Danes na primer, gre veliko ljudi v trgovino z mislijo, to bom kupil in bom srečen. Ampak ko takole gledam v sedanost in preteklost. Sreča ni samo v stvareh, tisto je bolj zadovoljstvo. Kratkotrajna sreča. Seveda po tistih ne nujnih rečeh." je dejal

"Stvari imamo res preveč, vse nam je prineseno na pladnju. Sploh večini mladini. Včasih me vse to kar imam že kar utesnjuje. Mi daje občutek ujetosti, med materializmom. Ampak kaj bi spremenilo če bi se odrekala.. nič. Družba mi narakuje da je tako kot živimo prav, da potrebujem vse to in še več"

Odrekanje. imeti manj stvari, tisto kar imaš majhnega zares ceniti.

Stvari nas zaslepujejo in nam zaslepijo pravo pot. pravo pot do sreče.

ZARJA ŠETAR

Bil je dobitnik je zlate medalje in bil sprejet na dve univerzi. Kljub temu pa je Sergejeva znanstvena teorija imela napako. Namesto nesmrtnosti je odkril napoj smrtnosti. Dobil je napad krča, padel v koma in umrl 10. decembra 2007 v Rusiji.

Oče ga še vedno povečuje kot nadarjenega kemika, ki je umrl zavoljo znanosti.

PREŠTEJ SVOJE KOKOŠI

31. avgusta 1995 je v južnem Egiptu utonilo 6 ljudi med reševanjem kokoši, ki je padla v vodnjak. Kmet star 18 let je bil prvi, ki se je spustil v vodnjak globok 18m. Očitno ga je podpovršinski tok potegnil za sabo in fant je utonil. Za njim so se v vodnjak spustili njegova sestra in dva brata, ki niso znali dobro plavati in prav tako utonili, je izjavila policija. Na pomoč sta priskočila še dva starejša kmeta, ki ju je doletela enaka usoda. Vseh 6 trupel so kasneje potegnili iz vodnjaka v vasi Nazlat Imara 386 kilometrov južno od Kaira. Ven so potegnili tudi kokoš. Kokoš je preživela.

LITTLE BARBS

DO IT YOURSELF!

DIY oziroma "Do It Yourself" (ang. naredi sam) pomeni grajenje, popraviljanje ali spreminjanje nečesa brez pomoči strokovnjaka. Gre za kreativno, rekreativno dejavnost, ki velikokrat pomeni tudi odmik od potrošniške družbe. Zadnja leta prakse ne sprejemajo le alternativci in domači mojstri, pač pa so DIY prakse zasule družabna omrežja in nekatere portale (npr. Pinterest), kjer so doma narejeni izdelki predstavljeni kot nosilci vrednot kot so lepota, toplina in ljubezen. Ne samo, da s preoblikovanjem stvari poskrbimo, da je na planetu nekoliko manj nesnage in da v denarnici ostane kak evro več - z izdelovanjem novih stvari pridobivamo nove spretnosti in spodbujamo lastno ustvarjalnost. Ponovno predstavljamo nekaj zanimivih projektov za inspiracijo!

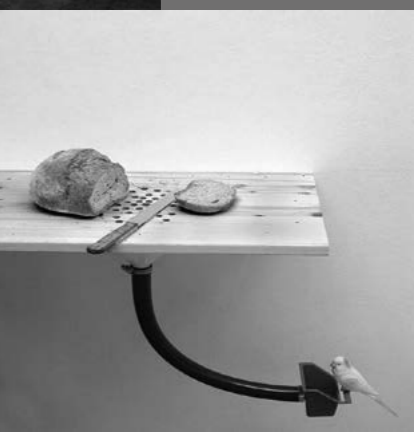
"SNTNTN, KOT ODPIRALNEMU DELU PLOČEVINK PRAVIMO V MARIBORU, JE NADVSE PRIROČEN GRADNIK. POTREBNO JE NEKAJ MESEČNO ZBIRANJE, NATO PA JIH LAHKO MEDSEBOJNO VEŽETE ALI SKLEPATE. SKLEPANJE POTEKA TAKO, DA NA ZGORNJEM ROBU ZARÉŽETE RAVNO TOLIKO, DA LAHKO SNTNTN RAZPNETE."

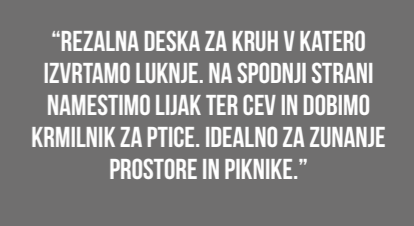
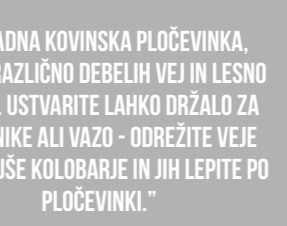
"BRISAČA ZA NA PLAŽO Z VŠITIMI ŽEPKI ZA POČITNIŠKO PRTLJAGO. Z NEKAJ ROČNIMI SPRETNOSTMI ŠIVANJA SI JO LAHKO IZDELA VSAKDO."

"ODPADNA KOVINSKA PLOČEVINKA, NEKAJ RAZLIČNO DEBELIH VEJ IN LESNO LEPILO. USTVARITE LAHKO DRŽALO ZA SVINČNIKE ALI VAZO - ODREŽITE VEJE NA MANJŠE KOLOBARJE IN JIH LEPITE PO PLOČEVINKI."

"REZALNA DESKA ZA KRUV V KATERO IZVRTAMO LUKNJE. NA SPODNJI STRANI NAMESTIMO LJAK TER CEV IN DOBIMO KRMILNIK ZA PTICE. IDEALNO ZA ZUNANJE PROSTORE IN PIKNIKE."

FACEBOOK GLOBE

Če na družabnih omrežjih iščete delo ali v statusu ponujate oz. izkazuje sposobnost opravljanja določenega dela, vas lahko oglobi slovenska tržna inšpekcija. Gre namreč za kršitev, za katero je predvidena globa v višini 208 evrov. Po zakonu o preprečevanju dela na črno za oglaševanje dela na črno odgovarja lastnik medija, zato je novica nekoliko presenetljiva, saj bi v tem primeru odgovarjal Facebook. A očitno se zakon že izvaja, čeprav bi po pravih tržnih inšpekcijah lahko posameznika oglobila le, če bi mu dokazala izvajanje dela na črno. Nima inšpekcija kakšnega bolj pomembnega dela?

PALEOLITSKA RESTAVRACIJA

Restavracija Sauvage v Berlinu, se je odločila gostom ponuditi hrano kamene dobe. T.i. "caveman" kuhanje je striktno organsko. Paleolitska restavracija, kot jo imenuje lastnik Boris LeitePoco, se nahaja v okolici Neukoln in ponuja menije, ki bazirajo na sadju, zelenjavi, mesu in ribah, jajcih, oreščkih in semenih. Testenine, kruh, riž ali mlečne izdelke boste na jedilniku zaman iskali. Paleolitska dieta naj bi izboljšala raven energije in povečala željo po seksu.

PENTAGON RAZVIJA ZAČASNE TATUJE

Ezoterična enklava Pentagona DAR-PA razvija trpežno, neuničljivo napravo, ki bo sposobna nadzorovati telesno reakcijo na stres. S pomočjo začasnih tatujev, ki se bodo nanesti na kožo, bodo nadzorovali srčni utrip, temperaturo in bio-električni odziv na razne obremenitve. Namen vsega skupaj je, kakopak, boljša priprava na spopade. Začasni tatuji se imajo antene krajšega dosega, ki bodo podatke sproti pošiljale v nadzorno bazo.

HARVARD TESTIRA ROBOTSKA ČEBELE

Opraševalci so pomemben del reprodukcije rastlin. Ko jeste mandlje, lubenico ali srkate kavo, ste posredno del pradašnjega razmerja med opraševalci in rastlinami. Od devetdesetih naprej so vsi opraševalci, še posebej pa čebele, ogroženi zaradi uporabe raznih pesticidov ter načrtnega uvajanja monokultur. V robotskem oddelku Harvarda zato že pet let razvijajo rešitev za morebitno naravno katastrofo – robotske čebele. Izdelane so iz titanija in plastike, krasijo pa jih izjemno odporna krila s katerimi bodo letale od cveta do cveta. Še več – ravno je v testiranju program, ki bo omogočal, da bodo te mehanske čebele živele lastno umetno življenje. Poznale bodo druge čebele in preko algoritmov skrbele, da bodo rože enkomerno oprašene. Sočasno z inovacijo se že špekulira o morebitnih zlorabah čebel za vohunske in vojaške namene.

ŠVEDSKA PRIZNALA OBSTOJ CHEM TRAILS

Vodja švedske stranke zelenih Pernilla Hagberg pravi, da to kar vidimo kot dolgo, belo, trdovratno meglico na modrem nebu, ki ostanejo za neoznačenimi letali niso navadne kondenzacijske sledi ali »Contraails«, ki so sicer običajen pojav v letalstvu. Po poročanju švedskega Katrineholms Kuriren, je Hagbergova, kot prva med pomembnejšimi voditelji političnih strank, javno spregovorila o problematiki in priznala, da so te meglice, ki se ne razblinijo pravzaprav strupene mešanice kemikalij, virusov in kovin, ki jim s skupnim imenom pravimo »Chemitrails« ali kemične sledi. Hagbergova trdi, da je na Švedskem omenjeno pršenje rezultat skupnega prizadevanja ameriške obveščevalne službe (CIA) in ameriške nacionalne varnostne agencije (NSA) skupaj z švedsko vlado. Njihov cilj je spremeniti pogoje v atmosferi (vremenske pogoje) z namernim pršenjem aerosolov v ozračje. V to »nevarno« mešanico aerosolov je vključena cela paleta različnih kemičnih sestavin, virusov in virusnih delcev kot tudi kovine (aluminij, barij, ipd.), ki se že dokazano kopičijo v vodnih zajetjih, zemlji in podtalnici po celem svetu.

V SEVERNI KOREJI OMEJENA IZBIRA DOVOLJENIH PRIČESK

Ne, Severno Korejke pač ne boste videli posržižene na Beyonce, Madonna ali Natalie Imbruglio. Ženske so namreč v Severni Koreji obsojene na osemnajst konformističnih pričesk. V socialističnem duhu se tako že na daleč vidi, da so ženske Korejke, glede na pričesko pa je jasno tudi ali gre za poročeno ali neporočeno žensko. Nič bolj niso agoniji izbire prepuščeni moški, ki imajo na voljo deset pričesk. Če mislite, da gre za deset raznolikih pričesk, si oglejte fotografijo - razlike so namreč minimalne, ključ je v detajlih, ki se odražajo v krivini nadčelom, kotom pod katerim se lasje dvigajo z glave in lokom nad glavo. Moški morajo svoje lase striči vsakih 15 dni, dolžina pa nikakor ne sme presežati 5 centimetrov. Tisti, ki si drznejo postriči drugače so javno osmehovani in celo kaznovani.

VATIKAN IN SAVNA

Vatikanski oddetek za misionarske aktivnosti je aprila plačal 35 milijonov ameriških dolarjev za prostore v katerih bodo lahko delovali oz. prebivali. Gre za dvajset apartmajev, ki se bodo nahajali v isti stavbi kot Europa Multiclub – anonimni klub za moške, kjer se nahaja št. 1 homoseksualna savna v Italiji. Vatikan se je na komentar ali gre za slučaj ali kaj drugega, odzval z molkom.

ČASOVNI STROJ IZUMLJEN

Ali Razegi, teheranski znanstvenik, je razvil derivat Časovnega stroja! Naprava lahko prevede prihodnost, ki jo tudi natisne na papir. Razegi, ki je sicer star 27 let in ima patentiranih že 179 inovacij, trdi, da stroj deluje na podlagi zapletenih algoritmov, ki napovedo prihodnost za največ osem let naprej z 98% natančnostjo. Razlog zakaj še ni na voljo protoripa, ki bi lahko javno preizkusili pa je njegova nezaupljivost do Kitajcev. Pravi, da bi patent čez noč ukradli in ga podvrgli masovni proizvodnji. Če vas zanima vaša prihodnost, se bo torej potrebno odpraviti v Iran, na Center za strateške inovacije, kjer ga je moč preizkusiti.

VEČ PRAVIC ZA EMOTE, PUNKERJE, GOTHE

V Veliki Britaniji je napad na gothe, emote in punkerje odslej (od aprila 2013) obravnavam kot sovražni napad in kategoriziran enako kot napad ali zloraba povezana z vero, narodnostjo, invalidnostjo ali seksualno orientiranostjo žrtve. Minister Lynne Featherstone si sicer prizadve, da bi se seznam razširil tudi na druge subkulture.

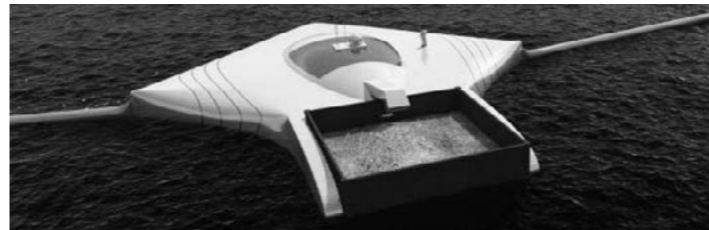
7 KILOGRAMŠKI NOVOROJENČEK

Britanka je nedavno rodila fantka, ki je ob rojstvu tehtal kar 7,4 kilograma. Da je z "malim" Gerorgom nekaj narobe so ugotovili šele, ko se je videla glavica. Ramena so se nato zataknila in pomagalo je kar 20 zdravnikov. George je bil 5 minut brez kisika, a je sedaj čil in zdrav. Pri enem mesecu nosi oblačila, ki jih sicer nosijo 8 - 9 mesečni otroci. Njegova mati, Jade King, ne razmišlja o novem naraščaju.

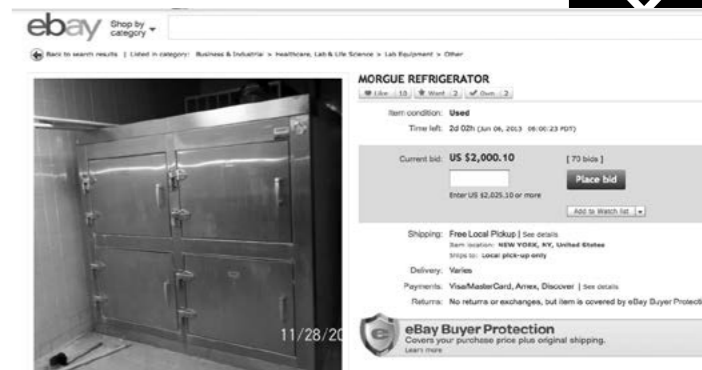
ČISTILNA NAPRAVA

Devetnajstletnik Boyan Slat, ki je že pri štirinajstih dobival mednarodne nagrade za najbolj kreativne ideje, je podrobno predstavil načrte o izdelavi ocenasko čistilne naprave, ki bo iz vode sposobna potegniti 6 milijonov plastične nesnage. Naprava sestoji iz obteženih mrež in plavajočih boj ter platforme vesoljskega izgleda, ki je sposobna procesirati podatke. Posebnost čistilca je, da se ne premika po oceanu, pač pa spreminja le ciljno površino čiščenja – deluje torej kot velikanski lijak. Impresivno je tudi, da je Boyan dognal, kako ločiti plankton in ga vrniti v morje. Prototip že deluje, projekt pa naj bi bil realiziran in končan v petih letih.

PREPOVED GOVORA O HOMOSEKSUALCIH

Rusija z Vladimirjem Putinom na čelu je sprejela zakon, ki prepoveduje širjenje informacij o homoseksualnosti otrokom. Če starš otroku govori, da je homoseksualnost enaka heteroseksualnosti in sprejemljiva, ga lahko doleti zapotna kazen. Tujci, ki bi javno izražali pozitivno mnenje o homoseksualcih so lahko po novem zakonu deportirani. Pa smo mislili, da nas Putin ne more več presenetiti.

HLADILNIK ZA MRLIČE NA EBAYU

Na spletnem portalu eBay se je znašel hladilnik za mrtvašnice. Prodaja ga psihiatrična bolnišnica iz Manhattan. Malce bizarno oglaševanje s sijajnim srebrnim lesk, štiri vratca za trupla, ki imajo sicer znake obrabe, a so popolnoma funkcionalna. Hladilnik lahko kupi kdor koli - če ga bo le osebno prevzel. V času pisanja te novičke je bilo preko 70 ponudb, cena pa je dosegla 2000 ameriških dolarjev.

AFRIŠKI ČRNI NOSOROG IZUMRL

Sramota za človeštvo. Afriški oz. Zahodni črni nosorog je uradno razglašen kot izumrla vrsta. Nazadnje so ga namreč videli v Zahodni Afriki leta 2006. Črnega nosoroga je tako doletela povsem drugačna usoda, kot belega, ki so ga potem, ko je v naravi živelo le še okoli sto primerkov, uspešno zaplodili, za črnega pa očitno ni bil vzpostavljen niti načrt ohranitve vrste po rezervatih.

STE DANES ŽE POJEDLI GESLO?

Imate veliko različnih gesel pa si jih težko zapomnite? Motorola je že predstavila rešitev v obliki vitaminske tablete. Tableta bi vsebovala 18 bitni signal, neke vrste elektrokardiogram. Avtentičnost (sebe) bi aktivirali z dotikom npr. touch screena, saj telo prevaja elektriko. Pri Motoroli sodelujejo z podjetjem Proteus, ki bi inovacijo uporabilo za nadzor in ugotavljanje zaužitih zdravil.

TRIJE MILIJONI ZA NEPREBOJNIM STEKLOM

Oglaševalska kampanja podjetja 3M je sredi mesta postavila primerek njihovega neprebojnega stekla. Med dve plasti stekla so namestili denar - oglaševano tri milijone. Kdor bi uničil ali prebil steklo, bi torej lahko pobasal denar. Uspelo bojda ni nikomur, je pa med steklenima ploščama bivalo le za okoli 700 evrov pravega denarja - kar pomeni, da le niso bili povsem prepričani v neprebojnost strukture, vsekakor pa jim priznamo domiselno oglaševalsko potezo.

GLASBENE NOVIČKE

SCOTT WEILAND SE TOZARI

Nekdanji vodja in frontman skupine Stone Temple Pilots, Scott Weiland, je vložil kontra-tožbo skupine, po kateri zahteva 5 milijonov dolarjev odškodnine. Prvotno so preostali člani skupine Weilanda tožili zaradi kršenja bendovske politike. Weiland pa jih sedaj toži zaradi, po njegovem, nepravilne izključitve iz skupine in se ob tem sprašuje: »Kako izključiš človeka, ki je band ustanovil, poimenoval, odpel vse glavne vokale, napisal vse tekste in bil nasploh prepoznavni znak skupine več kot 20 let.«

LOU REED OKREVA

Lou Reed se po uspešni presaditvi jeter boja počuti močnejšega in boljše kot kadarkoli in komaj čaka, da se bo lahko vrnil na koncertne odre. Pravi da od sedaj naprej nase gleda kot na trijumf modene medicine, fizike in kemije.

DEMO POSNETKI AXLA ROSE-A

Kitarist skupine Rapidfire Kevin Lawrence, je objavil kratki izsek nikoli slišanih demo posnetkov iz leta 1983, na katerem kot glavni vokalist poje nihče drug kot Axl Rose. Demo bi naj zajemal 5 pesmi in Lawrence pravi, da v kolikor bo dovolj velik interes javnosti, bo te posnetke slej kot prej tudi objavil v celoti. Axl je le tri dni po snemanju zapustil skupino in s prijateljem Izzy Stradlinom ustanovil band pod imenom Hollywood Rose. Vse ostalo pa je zgodovina...

CHESTER BENNINGTON GLAVNI VOKAL STONE TEMPLE PILOTS?

Ko že govorimo o Stone Temple Pilots, na naslednjem albumu bi naj glavne vokale prevzel Chester Bennington, sicer frontman skupine Linkin' Park. Ali bo to pod imenom STP ali kakšnim drugim bo pokazal čas in že omenjena sodna obravnava, v vsakem primeru pa pravijo, da je idej ogromno in da si zelo želijo skupaj muzicirati. Bennington je povedal, da obeh bandov ni moč primerjati saj gre za dva povsem različna vibe-a in da se je povabilu k sodelovanju v trenutku odzval in da mu je v veliko čast, saj je odraščal kot veliki oboževalec skupine Stone Temple Pilots.

SLAYER Z NOVIM BOBNARJEM

Po mnogih nemirih in pretresljajih znotraj ekipe, se je skupina Slayer odločila za menjavo bobnarja. Dave Lombarda, ki je sicer ustanovni član skupine, bo zamenjal Paul Bostaph. Bostaph, ki je bil med drugim tudi član skupin Exodus in Testament, je v preteklosti prav tako že igral pri Slayerjih in sicer v letih 1992-1996 in 1997-2002. Slayer se kljub smrti legendarnega kitarista Jeff-a Hannemana odpravljajo na evropsko in južno-ameriško turnejo, češ da so to dolžni svojim oboževalcem. Hannemana bo nadomestil Gary Holt (Exodus).

NAPOVED ALBUMA NINE INCH NAILS

Alfa in Omega skupine Nine Inch Nails, Trent Raznor, ki je trenutno s povsem prenovljeno zasedbo na svetovni turneji, vsem oboževalcem zagotovil, da bo novi album skupine izdan še letos. Mnogo materiala bi naj bilo že posnetega. Album bo izšel pod založbo Columbia Records.

MUZEJ JOHNNYA CASHA

V Nashville-u so odprli uradni muzej v počastitev dela in življenja legendarnega Johnny Cash-a. Na ogled so postavili številna oblačila, plošče kitare in mnoge druge artefakte, ki jih je Cash uporabljal ali so kakorkoli drugače povezani z njegovo kariero.

CARCASS SE VRAČAJO PO 17. LETIH!

Legende ekstremnega metala Carcass so se z založbo Nuclear Blast dogovorili za izdajo svojega prvega celotnega albuma po letu 1996. Album bo nosil naslov Surgical Steel. Ustanovitelj in lastnik založbe Nuclear Blast, Markus Staiger, je dejal da so se mu uresničile sanje in da so Carcass skreirali enega svojih najboljših izdelkov. Vsem oboževalcem pa sporoča: »Na ta album je bilo vredno tako dolgo čakati!«

KILLSWITCH ENGAGE DOBER ODZIV

Peti studijski izdelek skupine Killswitch Engage z naslovom Disarm the Descent se je v ZDA prodal 48000 krat v prvem tednu in s tem zasedel sedmo mesto na Billboardovi lestvici top200. Na albumu se sicer kot glavno vokalist po desetih letih vrača Jesse Leach, ki je nazadnje sodeloval pri albumu, ki danes že predstavlja žanrsko klasiko, z naslovom Alive or Just Breathing.

NOV ALBUM PEVCA DREAM THEATER

Pevec skupine Dream Theater, James LaBrie bo po zelo odmevnem Static Impulse iz leta 2010, izdal svoj novi solo album z naslovom Impermanent Resonance. Datum izdaje za Evropo je 29. julij.

BLACK SABBATH PONOVO ZDRUŽENI

Novi album legendarnih Black Sabbath z naslovom 13, ki uradno izide 10. junija, je že na voljo preko streama na i-tunesih. Gre za prvi album skupine po letu 1978 (Never Say Die!), kjer ponovno skupaj sodelujejo Ozzy Osbourne, Tony Iommi in Geezer Butler.

PUNK ROCK SCENA

PANKEROSCHI - LEPI NOVI SVET

Pankeroschi so prejšnji mesec izdali novi album, ki nosi naslov "Lepi novi svet". Ta kočevska punk zasedba opozarja na aktualne družbeno kritične, politične probleme in nepravilnosti, ki so (žal) sestavni del ti. civilizirane-ga sveta. Izdajo albuma so obelodanili z "release partijem", ki se je zgodil 18. maja v novem kočevskem alternativnem prostoru Baza 13.

INXSANE RIP

Iz Gornje Radgone prihajajo slabe novice. Namreč člani tamkajšnje skupine InxSane, ki so decembra lani praznovali 15. let obstoja, so naznali konec delovanja. Vzroki za takšno odločitev naj bi tičali v različnih interesih članov skupine. Basist skupine Mateja Horvat se bo zdaj posvetil študijskim obveznostim, ostala člana Dario in Shaggie pa naj bi začela z novim projektom. Več podrobnosti o tem bodo znane kmalu.

NO LIMITS HARDCORE ALBUM

Gremo v Koper. Tamkajšnja skupina No Limits je izdala novi album, ki ga je enostavno poimenovala "Hardcore", kar pa označuje ravno to, kar igrajo. To je njihova četrta izdaja, na kateri se nahaja 13 avtorskih pesmi, ki so nastali med letom 2001 in 2011. Kot bonus skladbo so albumu dodali še priredbo od brazilskih hardcore legend Ratos de Porão. Album je izšel v samozaložbi, uradni izid albuma pa bo pospremil tudi promocijski koncert, ki se bo zgodil 15. junija v mladinskem kulturnem centru v Kopru.

SKAFIVE -EVOLUTION

Izšla je pozornosti vredna kompilacija Skafive - Evolution. Na izdaji lahko zasledimo 15 zasedb, katerih ustvarjanje daje ska glasbi pospešek in angažiranost skozi pozavne, trobente, saksofone in ostala pihala. Nahajamo se torej v ska punk vodah. Na kompilaciji lahko zasledimo tudi še neizdane pesmi skupin Mustard Plug, Mad Caddies, Big D And The Kids Table, 4 Aspirin Morning, Ghetto Blaster in Huge Puppies. Ta kompilacija je izšla le v digitalni obliki pri založbi Dying Records.

BIPOLAR DISORDER RAZPADANJE

Bipolar Disorder so sveži bend iz Novega mesta. So živi dokaz, da kultni Sokolski dom še živi in diha dobro alternativno glasbo. Konec aprila so namreč Bipolar Disorder izdali svojo prvo izdajo, ki nosi naslov "Razpadanje po koščkih". Na vprašanje kdo razpada po koščkih so nam tej crust/hc/crossover punkerji dogovorili naslednje: "Jaz, ti, lepota, zdravje, družba, humanost,... Se pa tudi stvari sestavljajo po koščkih. Vse to so neskončni ciklični kreacije in destrukcije in čutim, da smo sedaj v destruktivni tranziciji, zato vsi razpadamo po koščkih." Globoke besede, globokega benda.

ZNANI VSI NASTOPAJOČI NA PUNK ROCK HOLIDAYU

Največji domači punk rock festival, ki bo letos med 10. in 14. julijem potekal v Tolminu, je razkril vse nastopajoče. Kot headlinerji bodo na festivalu nastopili švedski punk rock velikani Millenocolin, kanadski Propagandhi, ki so veliki zagovorniki humanizma, anarhizma in človekovih pravic ter tudi veganizma, oder bodo strelji legendarni hardkoraši Suicidal Tendencies. Tako kot lansko leto pa bodo na oder stopili tudi Anti-Flag, družbeno-politično angažiran punk bend iz Pittsburgha. Na festivalu bo v štirih dneh skupno nastopilo več kot petdeset skupin iz dvajsetih držav. Organizatorji napovedujejo tudi bogat spremljevalni program ter vas obenem vabijo na nepozabne počitnice 2013!

CHELSEA LIGHT MOVING PO SONIC YOUTH

Na glasbenem portalu Southern Shelter je izšel koncertni posnetek Chelsea Light Moving iz 8. 3. 2013. Posnet je bil v priljubljenem alter klubu The Earl v Atlanti. Chelsea Light Moving je bend Thurstona Moora, ki je nastal leta 2012, po razpadu Sonic Youth v New Yorku. Letos so za Matador Records izdali dobro sprejet "S/T" prvenec. Glasbeno Thurston Moore s pomagači iz benda nadaljuje, kjer so Sonic Youth končali. Oz. še slabše, kjer so Sonic Youth končali po npr. Murray Street. No, nojza je seveda obilo. Chelsea Light Moving so junija na turneji po Evropi, kjer bodo predstavili svoj istoimenski prvenec, izdan marca letos.

THE THERMALS - DESPERATE GROUND

Nov album so izdali The Thermals iz Portlanda. Imenuje se "Desperate Ground". Nosi 10 novih komadov njihovega tako domačega pop punka oz. indie punka. Album je že šesti po vrsti in je izšel za založbo Saddle Creek. Založba poleg The Thermals nosi imena kot so Bright Eyes in Cursive. Na založbi jim je tudi izšel EP Desperate Ground Demos s štirimi komadi, originalno izdan na 7 inčerju za letošnji Record Store Day v nakladi 1000 komadov. Omejena naklada barvnega vinila albuma pa je na žalost že razprodana.

THE FALL S TRIDESETO IZDAJO

Nov album so izdali angleški post punkerji The Fall. "Re-Mit" je reci in piši že trideseti album neumornih The Fall. Nепretrgano so aktivni že od leta 1976. Album je izšel 13. maja na Cherry Red Records, kjer so v preteklosti našli svoj prostor tudi npr. The Dead Kennedys in Suzi Quatro. Prvi singel z albuma "Sir William Wray" je izšel 20. aprila za letošnji Record Store Day in je bil omejen na 1500 izvodov. The Fall na albumu še vedno pičijo svoj punk in v dvanajstih komadih dokažejo, da še niso za v pokoj. Maja so imeli turo po Veliki Britaniji.

NOVICE STA ZBRALA MATEJ URBANČIČ IN MATEJ VELKAVRH - SPRR

KONCERTI DOGODKI PRIREDITVE FESTIVALI

LOKALNO

SOB. 15.6. @20:30H, MC PEKARNA STARI, UŠTIMAJ SE!

Učenci in mentorji KUD Coda ponovno predstavljajo pridobljeno znanje zadnjega obdobja. Glasbeni gostje bodo Happy Ol' McWeasel, Gušti in Recycleman (ex Ali-En).

NED. 16.6. @ 21H, GUSTAF FUZZ ORCHESTRA (ITA)

Večdnevno praznovanje 19. obletnice zasedbe Pekarne bo zaključil italijanski avant-rock trio Fuzz Orchestra.

PET. 21.6. @ 9H, MC PEKARNA ZOMBIEWALK

Prihajajo...drugo leto zapored...da popestrijo dogajanje v mestu...da vidijo kako dan preživljajo »normalni« Mariborčani...da se malo posončijo...ZOMBII NA POHODU! Maskiranje od 9h v MC, Pekarni, generalka ob 12h, pohod po ulicah Maribora od 12:30h. Pridite in s seboj prinesite užitno kri!

PET. 28.6. @ VEČEROV ODER, LENT HAPPY OL' MCWEASEL

Večdnevno praznovanje 19. obletnice zasedbe Pekarne bo zaključil italijanski avant-rock trio Fuzz Orchestra.

PON. 1.7. @ GLAVNI ODER, F. LENT URBAN & 4

Po fantastičnem koncertu na Štuku v začetku leta, Damir Urban spet v našem mestu, na glavnem odru Lenta.

TOR. 2.7. @ VEČEROV ODER, LENT REPETITOR, WEREFox

Garancija za dober koncert, pa četudi ga obiščete na slepo.

ČET. 4.7. @ GL. ODER, FESTIVAL LENT URIAH HEEP

Legende t.i. starega rocka, ki so predvsem v 70-ih trgali svetovne odre.

IZVEN

12.6. @ KINO ŠIŠKA SAXON, AC ANGRY, METAL STEEL

V Ljubljani se bodo ponovno ustavile angleške heavy metal legende Saxon, ki bodo predstavili svojo novo uspešnico Sacrifice.

21.-22.6. @ ŽABNICA NOČ V BITNJAH

Noč v Bitnjah je prireditve z dolgoletno tradicijo in je v zadnjih letih prerasla v največji festival na Gorenskem.

Letos bodo nastopili: Prljavo kazalište, Big foot mama, Sidharta, Pero Lovšin & Španski borci, Zablujena generacija, Zoran Predin & Cover lover, Avven, Flirrt, Trash Candy, Eskobars, Banditi,...

5.-7.7. @ LJUBLJANA ROCK OTOČEC

Otočec brez Otočca, prvič v Ljubljani. Prvič v Slovenijo prihajata skupini Papa Roach in Billy Talent. En izmed vrhuncev bo zagotovo tudi nastop trenutno najbolj vroče skupine v regiji, ki sliši na ime Dubioza kolektiv. Odličen nabor nastopajočih pa dopolnjujejo še: Mi2, Elvis Jackson, Let3, Niet, Eskobars in mnogi drugi.

10.-14.7. @ TOLMIN PUNK ROCK HOLIDAY

Tudi letos z odličnim naborom nastopajočih: Anti-Flag, Atlas Losing, Grip, H2O, Implants, Millencolin, Mute, Propagandhi, Snuff, Strike Anywhere, Suicidal Tendencies, Swingin Utters, The Aggrolites, The Casualties, Zhe Mahones, The Menzingers, Your Demise in mnogi drugi.

21.-27.7. @ TOLMIN METALDAYS

Iz Metal Campa je nastal Metaldays. In flames, King Diamond, Hypocrisy, Iced earth, Wintersun, Sonata Arctica, Annihilator, Mayhem, Turisas, Meshuggah, Dying fetus, Graveworm, Overkill, Ensiferum, Alestorm, Samael in še in še in še in še... uff kako bo sekalo.

25.7. @ STOŽICE, LJUBLJANA LEONARD COHEN

Glasbena legenda bo vnovič navdušila občinstvo v Sloveniji z ekskluzivnim koncertom v Ljubljani.

2.-4.8. @ VINICA, BELA KRAJINA SCHENGENFEST

Festival zvoka, sonca in zabave, šesto leto zapored. Nastopili bodo: Skunk Anansie, Dubioza kolektiv, Plavi orkestar, Triggerfinger, Hladno pivo, Mi2, Diskobajagi, S.A.R.S., Manouche, Sausages, Kill Kenny in mnogi drugi.

ZUNAJ

21.6.-22.6. @ SCHWARZLSEE, GRADEC SEEROCK

Slaba ura vožnje do mega odličnega festivala. V dveh dneh se bodo zvrstili: Iron Maiden, Motorhead, Limp Bizkit, Slayer, Oomph!, Newsted, Behemoth, Mnemic, Eisbrecher, Dillinger Escape Plan in drugi.

27.6. @ DUNAJ, AVSTRIJA PAUL MCCARTNEY

Človek, ki je spremenil podobo svetovne popularne glasbe za vedno v naši bližini. Macca prihaja na Dunaj na Ernst Happel Stadion.

2.7. @ ŠALATA, ZAGREB THE NATIONAL

Indie skupina, ki je v desetih letih od praznih barov napredovala do razprodanih aren širom sveta se vrača v Evropo. Med sedmimi meseci se je znašel tudi sosedski Zagreb. Predskupina bodo Američani Local Natives.

13.7. @ WIESEN, AVSTRIJA ARCTIC MONKEYS BLOC PARTY

Eni izmed pionirjev novodobne indie-rock scene Arctic Monkeys prihajajo v našo bližino. Spremljali jih bodo Bloc Party.

14.-16.7. @ PANNONIA FIELDS, AT NOVA ROCK

Rammstein, Kiss, Kings of Leon, Thirty Seconds to Mars, Volbeat, HIM, Airbourne,

23.7. @ TVORNICNA KULTURE, ZG, HR SLAYER

Legende, pionirji trash metala... je potrebno napisati kaj več? It is muthafucking Slayer time.

26.7. @ POLJUD, SPLIT, HRVAŠKA ROGER WATERS

Gospod Roger Waters z repertoarjem legendarnega The Wall prihaja v Split. Obeta se avdio-vizualni spektakel. Če vam bolj ustreza avgust se bo 23.8. mudil tudi na Dunaju.

31.7. @ ARENA ZAGREB, HRVAŠKA IRON MAIDEN

Bruce Dickinson & Co. bodo še podžgali vrhunec turistične sezone pri naših sosedi.

8.8. @ SZENE WIEN, DUNAJ, AT BIOHAZARD

Biohazard, hardcore legende iz Brooklyna, bodo Dunaj v avgustu spremenili v mesto zločina...

5.-12.8. @ BUDIMPEŠTA, HUN. SZIGET FESTIVAL

Letos nastopajo: Blur, David Guetta, Franz Ferdinand, Biffy Clyro, Nick Cave & The Bad Seeds, Mika, Seede, Die Arzte, Zaz, Skunk Anansie, Dubioza kolektiv, Flogging Molly, Nicky Romero in mnogi drugi.

27.8. @ MILAN, ITALIJA SYSTEM OF A DOWN

Ameriška skupina armenskega rodu ponovno na odrih. Če ste pri volji za alternativni, udarni metal... akcija!

28.8. @ MILAN, ITALIJA NINE INCH NAILS

Ameriški glasbeni projekt s Trentom Reznorjem na čelu, ponovno v Evropi. Nam najbližje v sosednji Italiji!

INDIJANEZ #4, JUNIJ-JULIJ- AVGUST 2013

CENA: 0 EUR

ODG. UREDNICA: BARBARA MURAUŠ

IZDAJA: KULTURNO DRUŠTVO MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, OB ŽELEZNICI 16, MB

PODPIRAJO NAS:

- ŠOUM

- URAD ZA MLADINO RS

- MESTNA OBČINA MARIBOR